DOC 53 **0618/001**

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

18 novembre 2010

PROPOSITION DE LOI

**instaurant le Code
de la citoyenneté**

(déposée par M. Bert Schoofs et consorts)

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

18 november 2010

WETSVOORSTEL

**tot invoering van het
Staatsburgerschapswetboek**

(ingediend door de heer Bert Schoofs c.s.)

RÉSUMÉ

Les auteurs de la présente proposition de loi estiment qu'au cours des dernières décennies, il est devenu par trop facile pour les étrangers de devenir Belges, notamment du fait que l'on peut acquérir la nationalité belge si on est né en Belgique et du fait que la Chambre des représentants procède à des naturalisations en masse de manière inconsidérée.

Les auteurs entendent rétablir la filiation en tant que critère essentiel pour l'obtention de la nationalité. Ils estiment également que la naturalisation doit être soumise à des conditions beaucoup plus strictes, notamment en évaluant la volonté d'intégration du candidat au moyen d'un examen de citoyenneté, qu'il faut éviter autant que possible la multipatridie et que le terme "nationalité" doit être remplacé par le terme "citoyenneté". Enfin, ils proposent de retirer la nationalité belge à un certain nombre de personnes auxquelles elle a été attribuée depuis 1991.

SAMENVATTING

De jongste decennia is het volgens de indieners voor vreemdelingen al te gemakkelijk geworden om Belg te worden. Als eerste reden geven zij aan dat het mogelijk is de Belgische nationaliteit te verwerven wanneer men in ons land geboren is. Ook wijzen zij op het feit dat de Kamer van volksvertegenwoordigers op onbezonnen wijze en massaal vreemdelingen naturaliseert.

Met hun voorstel wensen zij de afstamming in ere te herstellen als voornaamste criterium om de nationaliteit te verwerven.Voorts dient naturalisatie aan veel strengere voorwaarden te worden onderworpen, onder meer door de integratiewil te toetsen aan de hand van een burgerschapsproef, dient meervoudige nationaliteit zo veel mogelijk vermeden te worden en dient de term "nationaliteit" vervangen te worden door de term "staatsburgerschap". Ten slotte stellen zij voor dat aan een aantal personen aan wie de Belgische nationaliteit werd verleend sinds 1991 deze nationaliteit wordt ontnomen.

N-VA	:	*Nieuw-Vlaamse Alliantie*
PS	:	*Parti Socialiste*
MR	:	*Mouvement Réformateur*
CD&V	:	*Christen-Democratisch en Vlaams*
Ecolo-Groen!	:	*Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen*
Open Vld	:	*Open Vlaamse liberalen en democraten*
sp.a	:	*socialistische partij anders*
VB	:	*Vlaams Belang*
cdH	:	*centre démocrate Humaniste*
LDD	:	*Lijst Dedecker*
PP	:	*Parti Populaire*

Abréviations dans la numérotation des publications:

DOC 53 0000/000:	*Document parlementaire de la 53ème législature, suivi du n° de base et du n° consécutif*
QRVA:	*Questions et Réponses écrites*
CRIV:	*Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)*
CRABV:	*Compte Rendu Analytique (couverture bleue)*
CRIV:	*Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)*
PLEN:	*Séance plénière*
COM:	*Réunion de commission*
MOT:	*Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)*

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:

DOC 53 0000/000:	*Parlementair document van de 53e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer*
QRVA:	*Schriftelijke Vragen en Antwoorden*
CRIV:	*Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)*
CRABV:	*Beknopt Verslag (blauwe kaft)*
CRIV:	*Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)*
PLEN:	*Plenum*
COM:	*Commissievergadering*
MOT:	*Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)*

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes:
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be
e-mail : publications@laChambre.be

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen:
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : publicaties@deKamer.be

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La présente proposition de loi reprend, en l'adaptant, le texte de la proposition DOC 52 0598/001.

1. Généralités

Au cours des dernières décennies, l'Europe occidentale s'est trouvée confrontée à un problème social de taille: la présence massive sur son territoire de personnes issues d'un environnement culturel fondamentalement différent. Le fossé qui sépare la culture du pays d'origine de celle du pays d'accueil est en général trop profond. Il s'ensuit que de très nombreux étrangers de religion musulmane vivent concentrés dans certains quartiers qui, au bout d'un certain temps, deviennent des enclaves, des espèces d'îlots culturels. On trouve, dans nos villes, de nombreux exemples de "petit Maroc" ou de "petite Turquie". La sécurité qu'offre ce ghetto, où prime la solidarité ethnique et où l'islam sert de point de repère dans un monde "hostile", rend superflu tout contact avec les "Belges". On peut à peine parler d'une cohabitation au vrai sens du terme. Les étrangers disposent de leurs propres réseaux sociaux, culturels, religieux et commerciaux. Ils forment, en quelque sorte, des communautés autarciques. Souvent, des esprits cosmopolites aiment à nous rappeler que, par suite du développement des télécommunications, nous vivons aujourd'hui dans un "village global" et que les cultures tendent à fusionner. Le cas des étrangers de religion musulmane, qui, grâce aux technologies modernes, peuvent capter sans problèmes les programmes des stations de télévision situées dans leur pays d'origine, prouve cependant que ces mêmes techniques de télécommunication peuvent également renforcer l'isolement d'un groupe culturel.

L'État belge porte une très lourde responsabilité à cet égard, du fait de sa politique d'immigration irréfléchie. L'establishment montre aujourd'hui du doigt le citoyen ordinaire, "borné et raciste", qui ose s'interroger sur l'Utopie multiculturelle que poursuivent une poignée d'intellectuels autoproclamés. L'accueil permanent des étrangers non européens est érigé en dogme. Après avoir négligé des années durant le problème dans l'espoir qu'il se résoudrait de lui-même, l'État belge se rend compte désormais que, même après plusieurs générations, l'intégration n'a toujours pas eu lieu, abstraction faite d'exceptions individuelles. On s'imagine que cette intégration se fera si, suivant un raisonnement contraire à logique, on se contente d'assortir l'octroi de la citoyenneté belge de conditions minimes. En

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit wetsvoorstel neemt, in aangepast vorm, de tekst over van het voorstel DOC 52 0598/001.

1. Algemene toelichting

West-Europa wordt de jongste decennia geconfronteerd met een levensgroot maatschappelijk probleem: de massale aanwezigheid van mensen afkomstig uit een fundamenteel andere cultuuromgeving. De kloof tussen de cultuur van het thuisland en de cultuur van het gastland is in het merendeel van de gevallen te groot. Zeer grote aantallen moslimvreemdelingen leven bijgevolg geconcentreerd in bepaalde wijken, die na verloop van tijd de vorm van enclaves, van geïsoleerde cultuureilanden aannemen. Er zijn in onze steden talrijke voorbeelden te vinden van kleine Marokko's of Turkijes. De geborgenheid van het getto waar de etnische solidariteit primeert en de islam een houvast biedt in een "vijandige" wereld, maakt contact met de "Belgen" overbodig. Van een samenleving in de ware zin van het woord is nauwelijks sprake. De vreemdelingen beschikken over een eigen sociaal, cultureel, religieus en commercieel netwerk. In zekere zin vormen zij autarkische gemeenschappen. Vaak wordt ons door kosmopolitische geesten voorgehouden dat wij als gevolg van de telecommunicatie vandaag de dag in een "*global village*" leven en dat de culturen naar elkaar toe groeien. Het geval van de moslimvreemdelingen, die dankzij de moderne technologie probleemloos televisiezenders uit de landen van herkomst kunnen ontvangen, bewijst dat diezelfde telecommunicatie ook het isolement van een culturele groep in de hand kan werken.

De Belgische Staat draagt door zijn kortzichtige immigratiepolitiek een zeer grote verantwoordelijkheid. Het establishment wijst vandaag met de vinger naar de "bekrompen" en "racistische" kleine man die zich vragen durft te stellen bij het multiculturele Utopia van een handvol zelfbenoemde intellectuelen. De duurzame aanwezigheid van alle niet-Europese vreemdelingen wordt tot dogma verheven. Na jarenlange verwaarlozing van het probleem in de hoop dat alles wel vanzelf zou goed komen, beseft de Belgische Staat dat zelfs na meerdere generaties de integratie nog steeds niet heeft plaats gevonden, een minderheid van de vreemde bevolking niet te na gesproken. Men verkeert in de waan dat de integratie bevorderd wordt door nagenoeg geen voorwaarden te stellen aan de verwerving van

effet, l'attribution de la citoyenneté ne peut précéder l'intégration, mais elle devrait être le couronnement d'un processus d'intégration réussi. La procédure d'acquisition de la citoyenneté ne peut se réduire à une série de formalités administratives qui débouchent presque automatiquement sur l'attribution de la citoyenneté.

2. Historique

La citoyenneté belge a été régie successivement par l'article 10 du Code Napoléon *(ius sanguinis)*, la Loi fondamentale du 24 août 1815 *(ius soli)*, des décrets du gouvernement provisoire (ius sanguinis), la loi du 15 août 1881 *(ius sanguinis)*, la loi du 8 juin 1909 *(ius soli)* et la loi du 15 mai 1922 (exclusivement *ius sanguinis*). La législation a été coordonnée par l'arrêté royal du 14 décembre 1932 (B. NASCIMBENE (ed.), *Nationality Laws in the European Union, Butterworths – Giuffrè,* 1998, pp. 97-99*)*. Le lecteur attentif aura immédiatement été frappé par le mouvement de balancier de la législation.

Un nouveau Code de la nationalité belge a été élaboré en 1984. Ce Code a instauré l'égalité entre les hommes et les femmes en ce qui concerne l'attribution de la nationalité fondée sur la filiation. Avant 1984, une distinction était en effet établie entre la descendance d'un père belge et la descendance d'une mère belge, puisque seule la filiation paternelle permettait d'attribuer la nationalité belge à l'enfant légitime. À partir du moment où les mêmes droits étaient reconnus à l'homme et à la femme, cette nouvelle interprétation du principe ius sanguinis n'était que logique.

Par ailleurs, le Code contenait également plusieurs dispositions qui ont été l'amorce d'une évolution négative de la législation relative à la nationalité belge. C'est ainsi que les parents d'enfants de la troisième génération (nés en Belgique de parents nés eux-mêmes en Belgique) pouvaient faire, avant que leur enfant ait atteint l'âge de douze ans, une déclaration réclamant pour lui l'attribution de la nationalité belge. C'était la première fois qu'en dehors de situations exceptionnelles telles que l'apatridie ou une filiation inconnue, la naissance en Belgique était considérée, en soi, comme une condition suffisante à l'attribution de la nationalité. Le droit du sol, tel un cheval de Troie, faisait ainsi son entrée dans la législation belge relative à la nationalité.

het Belgische staatsburgerschap. Er wordt hier een omgekeerde logica gevolgd. Het toekennen van het staatsburgerschap kan immers niet voorafgaan aan de integratie, maar zou de bekroning moeten zijn van een geslaagd integratieproces. De verwerving van het staatsburgerschap mag niet verworden tot een papieren aangelegenheid, tot een reeks administratieve formaliteiten die haast automatisch tot verlening van het staatsburgerschap leiden.

2. Historiek

De wetgeving op het Belgische staatsburgerschap trof men achtereenvolgens aan in art. 10 van het Napoleontisch Wetboek *(ius sanguinis)*, de Fundamentele Wet van 24 augustus 1815 *(ius soli)*, decreten van het voorlopig bewind *(ius sanguinis)*, de wet van 15 augustus 1881 *(ius sanguinis)*, de wet van 8 juni 1909 *(ius soli)*, en de wet van 15 mei 1922 *(*uitsluitend *ius sanguinis)*. Er kwam een coördinatie bij koninklijk besluit van 14 december 1932 *(*B. NASCIMBENE *(ed.), Nationality Laws in the European Union, Butterworths – Giuffrè,* 1998, blz. 97-99*)*. De aandachtige lezer valt onmiddellijk een slingerbeweging op.

In 1984 werd een nieuw Wetboek van de Belgische nationaliteit geschreven. Het Wetboek voorzag onder meer in de gelijkheid van mannen en vrouwen inzake de toekenning van de nationaliteit op grond van afstamming. Vóór 1984 was het immers zo dat er een onderscheid werd gemaakt tussen de afstamming van een Belgische vader en de afstamming van een Belgische moeder in die zin dat enkel de afstamming van de vader aanleiding gaf tot de verlening van de nationaliteit aan het wettige kind. In het licht van de gelijkberechtiging van mannen en vrouwen was deze gewijzigde interpretatie van het ius sanguinis niet meer dan logisch.

Anderzijds bevatte het Wetboek ook meerdere bepalingen die het begin waren van een negatieve ontwikkeling van het Belgische nationaliteitsrecht. Zo konden de ouders van de kinderen van de derde generatie (in België geboren uit ouders die op hun beurt in België geboren zijn), voordat hun kind de leeftijd van twaalf jaar had bereikt, een verklaring afleggen, waarin zij om de toekenning van de Belgische nationaliteit aan hun kind verzochten. Het was de eerste maal dat de geboorte in België op zich – zonder dat er sprake was van uitzonderingstoestanden zoals staatloosheid of afstamming van wettig onbekende ouders – als een voldoende grond werd beschouwd voor de toekenning van de nationaliteit. Het ius soli deed als een paard van Troje in het Belgische nationaliteitsrecht zijn intrede.

Étant donné que les étrangers vivent aujourd'hui dans de véritables enclaves culturelles, la naissance en Belgique est en effet, moins que jamais, garante d'intégration. On observera à cet égard qu'une foule de problèmes se posent en ce qui concerne les jeunes allochtones faisant précisément partie de la troisième génération. Le fait que ces jeunes possèdent ou non la nationalité belge est sans incidence à cet égard. Cela montre que l'attribution inconsidérée de la nationalité ne favorise nullement l'intégration. Le 25 mai 1999, peu de temps avant de devenir ministre de la Justice, M. Marc Verwilghen a déclaré au journal *De Morgen* à propos de la criminalité élevée chez les jeunes étrangers naturalisés: "Pourquoi ne pas retirer la nationalité? Le législateur peut tout faire s'il en a le courage. Quand on voit comment on a naturalisé à tour de bras ces dernières années, je me pose des questions.".

L'introduction du Code de la nationalité belge a eu pour autre conséquence funeste de faire surgir une foule de bipatrides. Alors que les lois coordonnées du 14 décembre 1932 sur l'acquisition, la perte et le recouvrement de la nationalité contenaient, tant en ce qui concerne l'octroi de la naturalisation qu'en ce qui concerne l'option de nationalité, des dispositions qui avaient en fait pour effet de toujours faire prévaloir le principe de l'unicité de la nationalité et de refuser absolument la pluralité de citoyennetés, depuis 1984, la possibilité qu'ont les étrangers — à l'inverse des citoyens belges qui acquièrent volontairement une autre nationalité — de cumuler la nationalité de plusieurs États n'est plus soumise à aucune restriction,

Les modifications qui ont été apportées à la législation après 1984 ont continué à dévaloriser la nationalité. La loi du 13 juin 1991 prévoyait l'attribution automatique de la nationalité belge aux enfants de la troisième génération, sans que leurs parents doivent encore faire de déclaration à cet effet. Cette procédure a produit, comme par magie, des dizaines de milliers de "nouveaux Belges". La nationalité a en effet aussi été attribuée, avec effet rétroactif, aux personnes mineures de la troisième génération nées avant l'entrée en vigueur de cette loi. Grâce à la loi de 1991, les enfants de la deuxième génération peuvent acquérir la nationalité de la même manière que l'acquéraient précédemment les enfants de la troisième génération. Ce qui est nouveau depuis 1991, c'est que les étrangers de la deuxième génération ont la possibilité d'acquérir la nationalité belge en faisant, entre leurs dix-huit et leurs trente ans, une déclaration devant l'officier de l'état civil.

Het enkele feit dat men in België geboren is, biedt vandaag omwille van het leven van de vreemdelingen in geïsoleerde culturele enclaves immers minder dan ooit een garantie op integratie. Er dient in dat verband te worden opgemerkt dat er zeer veel problemen zijn met de allochtone jongeren van uitgerekend de derde generatie. Of zij al dan niet het Belgische staatsburgerschap bezitten, blijkt in dat opzicht volstrekt irrelevant te zijn. Dat toont aan dat de lichtzinnige verlening van de nationaliteit de integratie geenszins bevordert. Op 25 mei 1999, kort voor hij minister van Justitie werd, verklaarde de heer Marc Verwilghen in De Morgen in verband met de hoge criminaliteit bij jonge genaturaliseerde vreemdelingen: "Waarom zou je die nationaliteit niet opnieuw afnemen? De wetgever kan alles, als hij er de moed voor heeft. Als je ziet hoe er de voorbije jaren met de Belgische nationaliteit gesmeten is, stel ik mij daar vragen bij".

Nefast was ook dat de invoering van het Wetboek van de Belgische nationaliteit ervoor zorgde dat massaal bipatridie gecreëerd werd. Waar de gecoördineerde wetten van 14 december 1932 op de verwerving, het verlies en de herkrijging van de nationaliteit zowel inzake de verlening van de naturalisatie als inzake de nationaliteitskeuze bepalingen bevatte die neerkwamen op een consequent vasthouden aan de eenheid van nationaliteit en op de volstrekte afwijzing van het fenomeen van het meervoudige staatsburgerschap, is de mogelijkheid voor vreemdelingen — in tegenstelling tot de Belgische staatsburgers die vrijwillig een nieuwe nationaliteit verkrijgen — om de nationaliteit van verschillende Staten te cumuleren, sinds 1984, niet langer aan enige beperking onderhevig.

Wetswijzigingen na 1984 zorgden voor een verdere ontwaarding van de nationaliteit. De wet van 13 juni 1991 voorzag in de automatische toekenning van de nationaliteit aan de kinderen van de zogenaamde derde generatie, zonder dat hun ouders daartoe nog langer een verklaring dienden af te leggen. Op die manier werden als bij toverslag tienduizenden "nieuwe Belgen" gecreëerd. Met terugwerkende kracht werd immers ook aan de minderjarige personen van de derde generatie die vóór de inwerkingtreding van deze wet geboren waren, de nationaliteit verleend. De kinderen van de tweede generatie kunnen dankzij de wet van 1991 op dezelfde manier de nationaliteit verwerven als voorheen de kinderen van de derde generatie. Nieuw sinds 1991 is verder dat voor de vreemdelingen van de tweede generatie de mogelijkheid bestaat om de nationaliteit te verwerven door tussen hun achttien en hun dertig jaar een verklaring af te leggen voor de ambtenaar van de burgerlijke stand.

En 1993, les conditions de naturalisation ont encore été assouplies. La distinction entre naturalisation ordinaire et grande naturalisation a été supprimée. Précédemment, seule la grande naturalisation conférait tous les droits politiques. C'est la raison pour laquelle elle était assortie de conditions assez strictes en ce qui concerne la durée du séjour et n'était attribuée qu'à des étrangers ayant des mérites ou talents particuliers. La loi du 6 août 1993 a uniformisé la procédure de naturalisation, le fait de remplir les conditions pour la naturalisation ordinaire donnant désormais le droit d'exercer tous les droits politiques.

En 1995 enfin, le rôle des parquets dans le cadre de la procédure de naturalisation a été réduit au profit de la Chambre des représentants, qui naturalise à présent inconsidérément des étrangers à tour de bras. Alors que les parquets se prononcent contre l'octroi de la naturalisation dans 40 % des cas, le nombre de demandes rejetées par la Chambre ne représente que 5 % environ. Alors qu'il était resté constant de la fin des années 60 à 1993, le nombre de naturalisations par an a considérablement augmenté depuis. Force est de constater que moins de 2 % des demandes de naturalisation introduites à Bruxelles (représentant plus de 50 % du total) sont établies en néerlandais et qu'il n'y a pas plus de naturalisés qui demandent une carte d'identité établie en néerlandais. Ceci signifie que le foisonnement de naturalisations renforce considérablement le corps électoral francophone à Bruxelles. Cet aspect n'a pas échappé à l'attention des hommes politiques francophones. En vidant davantage encore de sa substance la législation sur la nationalité, ils espèrent pouvoir déclencher une ultime offensive contre les Flamands de Bruxelles.

Fin 1998, les partis francophones sont à nouveau parvenus à leurs fins. En "échange" de son soutien à une majorité des deux tiers indispensable pour modifier la Constitution préalablement à l'octroi du droit de vote pour les élections communales aux ressortissants européens, le groupe PRL/FDF a en effet obtenu un nouvel assouplissement des procédures d'acquisition de la nationalité belge. Le rôle du tribunal et du parquet a de nouveau été réduit et le questionnaire destiné à évaluer la volonté d'intégration du candidat a été fortement simplifié. C'est ainsi qu'il suffit d'écouter régulièrement une radio belge pour être considéré comme étant intégré. Les procédures de déclaration de nationalité et d'option de nationalité ont été harmonisées. Si aucun avis négatif sur une déclaration de nationalité ou une déclaration d'option de nationalité n'était émis par le parquet dans le délai légal, la déclaration était inscrite d'office dans le registre par l'officier de l'état civil et le demandeur était Belge.

In 1993 werden de naturalisatievoorwaarden nogmaals versoepeld. Het onderscheid tussen de gewone en de grote naturalisatie werd afgeschaft. Voorheen verleende enkel de laatste alle politieke rechten. Daarom golden voor de grote naturalisatie vrij strenge voorwaarden inzake verblijfsduur en werd zij slechts toegestaan aan vreemdelingen met bijzondere verdiensten of talenten. De wet van 6 augustus 1993 zorgde voor een eenvormige naturalisatieprocedure, waarbij het vervullen van de voorwaarden voor de gewone naturalisatie recht geeft op de uitoefening van alle politieke rechten.

In 1995 werd tenslotte de rol van de parketten in de naturalisatieprocedure beknot ten gunste van de Kamer van volksvertegenwoordigers die op onbezonnen wijze massaal vreemdelingen naturaliseerde. Terwijl in 40 % van de gevallen de parketten zich tegen de verlening van de naturalisatie uitspraken, schommelde het aantal door de Kamer verworpen aanvragen slechts rond de vijf procent. Waar het aantal naturalisaties per jaar van het einde van de jaren '60 tot en met 1993 vrij constant was, bedraagt het sindsdien een veelvoud. Opvallend is ook dat minder dan 2 % van de Brusselse naturalisatieaanvragen (meer dan 50 % van het totaal) Nederlandstalig is en dat even weinig genaturaliseerden een Nederlandstalige identiteitskaart vragen. Dit betekent dat de massale naturalisatieoperaties het Franstalige kiezerscorps in Brussel drastisch aan het versterken zijn, wat de Franstalige politici allerminst ontgaan is. Zij hanteren de extreem versoepelde nationaliteitswetgeving als wapen om een eindoffensief te kunnen ontketenen tegen de Brusselse Vlamingen.

Eind 1998 haalden de Franstalige partijen opnieuw hun slag thuis. In "ruil" voor de steun aan een twee derde meerderheid die noodzakelijk was om, voorafgaand aan de toekenning van het gemeentelijke stemrecht aan Europese vreemdelingen, de Grondwet te wijzigen, verkreeg de PRL/FDF–fractie dat de procedures tot de verkrijging van de Belgische nationaliteit nogmaals versoepeld werden. De rol van rechtbank en parket werd nog verder teruggedrongen en we kregen een sterke vereenvoudiging van de vragenlijst waarmee de integratiewil werd getoetst. Zo volstond het voortaan reeds dat men regelmatig naar een "Belgische" radiozender luisterde om als geïntegreerd beschouwd te worden. De procedures van nationaliteitsverklaring en nationaliteitskeuze werden op elkaar afgestemd. Indien er binnen de wettelijke termijn over een nationaliteitsverklaring of een verklaring van nationaliteitskeuze door het parket geen negatief advies werd uitgebracht, werd de verklaring door de ambtenaar van de burgerlijke stand ambtshalve ingeschreven in het nationaliteitsregister en was de aanvrager Belg.

3. La loi instaurant une procédure accélérée de naturalisation

Bien que la modification législative de 1998 ne soit entrée en vigueur que le 1er septembre 1999, le gouvernement Verhofstadt Ier a jugé utile de réviser une nouvelle fois le Code de la nationalité belge, ce qui a débouché sur la loi du 1er mars 2000 instaurant une procédure accélérée de naturalisation, laquelle est entrée en vigueur le 1er mai 2000. L'acquisition de la nationalité belge est désormais également gratuite au sens littéral du mot. La personne qui séjourne depuis trois ans dans notre pays, peut déjà demander sa naturalisation. L'Allemagne exige une durée de séjour de huit ans et le Danemark, de neuf ans. Au Portugal, en Espagne, en Italie, en Autriche et au Luxembourg, on n'entre en ligne de compte pour la naturalisation qu'après un séjour de dix ans.

La loi de naturalisation accélérée a également modifié les conditions de la déclaration de nationalité. La personne qui a séjourné sept ans dans notre pays, jouit désormais d'un droit justiciable à la citoyenneté belge. Ce n'est qu'au moment où il fait la déclaration que l'étranger doit être en possession d'un permis de séjour permanent. Le risque n'est donc pas exclu qu'un séjour illégal soit pris en considération pour le calcul de la durée de séjour requise. Alors que la déclaration de nationalité devait, avant l'entrée en vigueur de la loi de naturalisation accélérée, être faite entre l'âge de dix-huit ans et celui de trente ans, la procédure est désormais ouverte à tous les étrangers majeurs qui remplissent les conditions de base. Les étrangers nés à l'étranger d'un parent qui possède la nationalité belge au moment de la déclaration, constituent une nouvelle catégorie d'étrangers susceptibles de bénéficier de la procédure. Chaque fois qu'un étranger acquiert la nationalité en Belgique, ses enfants majeurs à l'étranger obtiennent également un droit justiciable à la citoyenneté belge, même s'ils n'ont jamais séjourné dans notre pays! Cela génère un effet de cascade.

Le nombre de demandes de regroupement familial a fortement augmenté depuis l'entrée en vigueur de la loi instaurant une procédure accélérée de naturalisation. En mars 2002, l'Office des étrangers, qui est chargé de délivrer les visas en vue de regroupements familiaux, a signalé que le nombre de demandes avait doublé en un semestre. Les fonctionnaires compétents devraient traiter environ 900 demandes par mois. Selon l'Office des étrangers, l'augmentation était surtout due à la campagne de régularisation et à la nouvelle législation sur la nationalité.[1] Tout ceci a été confirmé par l'ancien ministre de l'Intérieur, M. Antoine Duquesne, devant la

[1] *De Morgen,* 15 mars 2002.

3. De snel-Belgwet

Hoewel de wetswijziging van 1998 pas op 1 september 1999 van kracht werd, vond de regering-Verhofstadt I het nodig om nog maar eens het Wetboek van de Belgische nationaliteit te herzien, wat resulteerde in de zogenaamde snel-Belg-wet van 1 maart 2000, die van kracht werd op 1 mei 2000. De verwerving van het Belgische staatsburgerschap werd voortaan ook gratis in de letterlijke zin van het woord. Wie drie jaar in ons land verblijft, komt reeds voor naturalisatie in aanmerking. In Duitsland is acht jaar verblijf vereist; in Denemarken negen jaar; in Portugal, Spanje, Italië, Oostenrijk en Luxemburg komt men pas na tien jaar verblijf voor naturalisatie in aanmerking.

De snel-Belg-wet wijzigde eveneens de voorwaarden voor de nationaliteitsverklaring. Wie zeven jaar in ons land verbleven heeft, heeft voortaan een afdwingbaar recht op de Belgische nationaliteit. Enkel op het moment dat de vreemdeling de verklaring aflegt, moet hij beschikken over een permanente verblijfsvergunning. Het is dus niet uitgesloten dat er met een illegaal verblijf wordt rekening gehouden voor de berekening van de vereiste verblijfsduur. Terwijl de nationaliteitsverklaring vóór de inwerkingtreding van de snel-Belg-wet diende afgelegd te worden tussen de leeftijd van 18 en 30 jaar, staat de procedure voortaan open voor alle meerderjarige vreemdelingen die aan de grondvoorwaarden voldoen. Een nieuwe categorie vreemdelingen die voor de procedure in aanmerking komt, zijn de vreemdelingen die in het buitenland geboren zijn uit een ouder die op het ogenblik van de verklaring de Belgische nationaliteit bezit. Telkens wanneer een vreemdeling in België de nationaliteit verwerft, krijgen zijn meerderjarige kinderen in het buitenland eveneens een afdwingbaar recht op het Belgische staatsburgerschap, zelfs al hebben zij nooit in ons land verbleven! Op die manier ontstaat er een cascade-effect.

Het aantal aanvragen voor gezinshereniging is sinds de inwerkingtreding van de snel-Belg-wet drastisch toegenomen. In maart 2002 signaleerde de Dienst Vreemdelingenzaken, die belast is met de aflevering van visa voor gezinshereniging, dat het aantal aanvragen op een half jaar tijd verdubbeld was. Per maand zouden de bevoegde ambtenaren ongeveer 900 aanvragen moeten afhandelen. Volgens de DVZ was de stijging vooral te wijten aan de regularisatiecampagne en de nieuwe nationaliteitswetgeving[1]. Dit alles werd door toenmalig minister van Binnenlandse Zaken Antoine Duquesne bevestigd in de Kamercommissie voor Binnenlandse

[1] De Morgen, 15 maart 2002.

commission de l'Intérieur de la Chambre, le 27 mars 2002. Le ministre a du reste déclaré au sujet de l'impact de la loi instaurant une procédure accélérée de naturalisation et de la loi de régularisation du 22 décembre 1999: "Le Parlement a voulu ces deux lois. J'en assume les conséquences à mon niveau.". Il a en outre fait observer que l'acquisition de la nationalité belge est, en dernière analyse, la manière la plus simple de s'assurer une autorisation de séjour permanente et a admis qu'il existait un manque de cohérence entre, d'une part, la réglementation relative au séjour et, d'autre part, la législation sur la nationalité. "Cette législation a perturbé l'application des règles en ce qui concerne l'accès au territoire. Donc, on doit se poser la question de savoir si certaines ne sont pas trop généreuses ou si d'autres ne sont pas trop sévères. Il est vrai que cela pose un problème de cohérence."

L'aspect le plus injustifiable de la loi du 1er mars 2000 est la suppression complète de la condition d'intégration. La volonté d'intégration est supposée être présente uniquement parce que l'étranger introduit une demande de nationalité! Alors que l'acquisition de la nationalité devrait être le couronnement d'un processus d'intégration réussi, cette logique est inversée en Belgique. Le parquet ne peut plus émettre un avis négatif que pour des "faits personnels graves" et non plus, par exemple, parce que le demandeur ne maîtrise aucune des trois langues nationales. Il ressort d'une étude de droit comparé sur la manière dont le contrôle du critère d'intégration est réglé dans la législation des États membres ("*Het integratiecriterium: Hoe is de toets van de integratie geregeld in de wetgeving van de Europese lidstaten*?"), réalisée par Sarah D'Hondt, collaboratrice scientifique de la *KU Leuven*, dont les résultats ont été présentés lors d'une journée d'étude organisée par la *KU Leuven* le 6 juin 2001 sur la nouvelle législation belge en matière de nationalité, que la Belgique et l'Italie sont les seuls États européens à avoir supprimé le contrôle explicite de l'intégration. Dans un pays aussi tolérant que les Pays-Bas par exemple, le candidat à la nationalité néerlandaise doit connaître le néerlandais et l'organisation politique des Pays-Bas et démontrer qu'il s'est intégré dans la société néerlandaise.

Dans son étude, Sarah D'Hondt arrive à la conclusion que la législation belge en matière de nationalité est la plus souple de l'Union européenne. Elle souligne que tous les États membres de l'Union européenne sont indirectement concernés par le laxisme de la législation belge, étant donné que l'acquisition de la nationalité de l'un des États membres de l'Union européenne implique automatiquement celle de la citoyenneté européenne et des droits y afférents, comme la libre circulation des personnes dans l'ensemble de l'Union et le droit de vote aux élections communales, si l'intéressé réside dans un

Zaken op 27 maart 2002. Over de invloed van de snel-Belg-wet en de regularisatiewet van 22 december 1999 zei hij het volgende: "Het Parlement heeft die twee wetten gewild. Ik draag er de gevolgen van op mijn niveau." Duquesne stelde bovendien dat de verkrijging van de Belgische nationaliteit in wezen de gemakkelijkste manier is om zich van een permanente verblijfsvergunning te verzekeren en gaf toe dat er een gebrek aan samenhang bestaat tussen de verblijfsreglementering enerzijds en de nationaliteitswetgeving anderzijds. "*Cette législation a perturbé l'application des règles en ce qui concerne l'accès au territoire. Donc on doit se poser la question de savoir si certaines ne sont pas trop généreuses ou si d'autres ne sont pas trop sévères. Il est vrai que cela pose un problème de cohérence*."

Het meest onverantwoorde aspect van de wet van 1 maart 2000 is de volledige afschaffing van het integratievereiste. De integratiebereidheid wordt verondersteld aanwezig te zijn, louter op grond van het feit dat de vreemdeling een nationaliteitsaanvraag indient! Terwijl de nationaliteitsverwerving de bekroning van een geslaagd integratieproces zou moeten zijn, wordt deze logica in België op zijn kop gezet. Het parket kan enkel nog een negatief advies uitbrengen wegens "gewichtige feiten eigen aan de persoon" en bijvoorbeeld niet langer omdat de aanvrager geen enkele van de drie landstalen beheerst. Uit een rechtsvergelijkende studie ("Het integratiecriterium: Hoe is de toets van de integratie geregeld in de wetgeving van de Europese lidstaten?"), uitgevoerd door Sarah D'Hondt, wetenschappelijk medewerker verbonden aan de faculteit Rechtsgeleerdheid van de KU Leuven, waarvan de resultaten gepresenteerd werden op een op 6 juni 2001 door de KU Leuven georganiseerde studiedag over de nieuwe Belgische nationaliteitswetgeving, blijkt dat België en Italië de enige Europese Staten zijn die de expliciete integratietoets hebben opgeheven. In het tolerante Nederland bijvoorbeeld moet de kandidaat-Nederlander beschikken over een kennis van de Nederlandse taal en van de Nederlandse staatsinrichting en aantonen dat hij zich in de Nederlandse samenleving "heeft doen opnemen".

Sarah D'Hondt komt in haar studie tot de conclusie dat de Belgische nationaliteitswetgeving de soepelste is van de hele Europese Unie. Zij wijst erop dat alle lidstaten van de Europese Unie onrechtstreeks bij de lakse Belgische wetgeving betrokken zijn, daar de verwerving van de nationaliteit van een van de lidstaten van de Europese Unie meteen ook de verwerving van het burgerschap van de Europese Unie impliceert met de daaraan verbonden rechten zoals het vrij verkeer van personen in de hele Unie en het gemeentelijke stemrecht, indien men in een andere lidstaat van de

autre État membre de l'Union. Elle fait observer qu'un droit souple en matière de nationalité a inévitablement un effet d'aspiration. À moins qu'il y ait une tendance générale à l'assouplissement en la matière, les décisions d'un pays isolé qui dépassent les intentions des autres États membres alimenteront à coup sûr, selon elle, le débat sur la liaison de la nationalité à la citoyenneté. Marie-Claire Foblets attire, elle aussi, l'attention sur l'existence d'un effet d'aspiration et sur les conséquences pour l'ensemble de l'Union européenne: "Une réglementation souple a inévitablement un effet d'aspiration, qui est d'autant plus important que l'acquisition de la citoyenneté européenne découle de l'acquisition de la nationalité. En adoptant une loi sur la nationalité souple, la Belgique accorde en fait la citoyenneté européenne à des étrangers qui ne pourraient l'obtenir dans aucun de nos pays voisins."

Comme il a été fait observer par ailleurs, la suppression de la condition d'intégration ne permet plus aux parquets de formuler un avis négatif que dans le cas de "faits personnels graves". La loi de naturalisation accélérée a ramené à un mois le délai dans lequel l'avis doit être émis pour toutes les procédures d'acquisition de la nationalité belge. Étant donné que les parquets ne sont bien souvent pas parvenus à effectuer une enquête approfondie dans ce délai extrêmement court et que l'absence d'avis équivaut à un avis favorable, on ne s'étonnera pas que de nombreux criminels soient passés entre les mailles du filet. Les parquets ont régulièrement dû formuler un avis sans disposer de l'avis émanant de l'Office des étrangers et/ou de la Sûreté de l'État. Les ordinateurs des différents parquets ne sont en outre pas reliés entre eux. Si une personne faisant l'objet d'une instruction laborieuse, a déménagé d'un arrondissement à un autre et a fait, dans une commune de ce dernier arrondissement, une déclaration de nationalité, il a été impossible de rendre un avis à temps. Lors de la journée d'étude qui s'est tenue à la *KUL* le 6 juin 2001, un avocat général a déclaré avoir l'impression "que l'on avait fixé des délais si courts pour éviter que le parquet ne constitue un obstacle à l'acquisition de la nationalité".

La réduction excessive du délai accordé au parquet, à la Sûreté de l'État et à l'Office des étrangers, pour rendre un avis, équivalait, en fait, à la suppression pure et simple de cet avis. Cela pouvait être lourd de conséquences dès lors que l'absence d'avis équivaut à un avis favorable et d'autant plus que la loi ne prévoyait rien pour annuler l'acquisition de la nationalité. L'absence de procédure permettant de reprendre la nationalité indûment acquise suscitait encore davantage de questions, dès lors que la loi de naturalisation accélérée permet

Unie verblijft. "Een soepel nationaliteitsrecht heeft onvermijdelijk een aanzuigeffect. Tenzij er een algemene tendens is van versoepeling in de materie, zullen eigengereide beslissingen die de verwachtingen van de andere lidstaten te buiten gaan, ongetwijfeld de discussie over de koppeling van nationaliteit en burgerschap aanzwengelen." Ook Marie-Claire Foblets wijst op het bestaan van een aanzuigeffect en op de gevolgen voor de hele Europese Unie: "Soepele regelgeving heeft onvermijdelijk een aanzuigeffect. Dat is des te meer zo wanneer aan de nationaliteitsverwerving ook het Europese burgerschap is verbonden. Via een soepele nationaliteitswet geeft België het Europese burgerschap aan vreemdelingen die in geen van onze buurlanden daarvoor in aanmerking zouden komen."

Door de afschaffing van het integratievereiste kunnen de parketten, zoals reeds opgemerkt, enkel nog een negatief advies uitbrengen wegens "gewichtige feiten eigen aan de persoon". De termijn waarbinnen het advies moet uitgebracht worden, werd door de snel-Belg-wet voor alle procedures tot verwerving van de Belgische nationaliteit tot één maand herleid. Aangezien de parketten er zeer dikwijls niet in slaagden om binnen deze extreem korte tijdsspanne een grondig onderzoek te voeren en aangezien de afwezigheid van een advies gelijk staat met een gunstig advies, zal het niet verwonderen dat criminelen op grote schaal door de mazen van het net glipten. Vaak moesten de parketten een advies opstellen, zonder over het advies van de Dienst Vreemdelingenzaken en/of van de Dienst Veiligheid van de Staat te beschikken. Bovendien zijn de computers van de verschillende parketten niet met elkaar verbonden. Wanneer iemand tegen wie een zwaar gerechtelijk onderzoek liep, verhuisde van het ene arrondissement naar het andere en in een gemeente van dat laatste arrondissement een nationaliteitsverklaring aflegde, kon er onmogelijk tijdig een advies worden uitgebracht. Een advocaat-generaal verklaarde op de studiedag aan de KU Leuven op 6 juni 2001 dat hij de indruk had "dat men de termijnen zo kort heeft gesteld om te voorkomen dat het parket een hinderpaal zou zijn op de weg naar het verwerven van de nationaliteit".

De verregaande inkorting van de adviestermijn voor parket, Dienst Veiligheid van de Staat en Dienst Vreemdelingenzaken kwam *de facto* neer op de afschaffing van het advies. Dit had ernstige gevolgen omdat het uitblijven van een advies wordt gelijkgesteld aan een gunstig advies en te meer omdat er in de wet niets voorzien was om de nationaliteitsverkrijging achteraf ongedaan te maken. Het ontbreken van een procedure die toelaat de nationaliteit in geval van onrechtmatige verkrijging te ontnemen, riep nog meer vragen op, nu de

au candidat à la nationalité belge de remplacer l'acte de naissance par un document similaire délivré par les autorités diplomatiques et consulaires de son pays en Belgique, ou par un acte de notoriété ou une déclaration sous serment, ce qui a sensiblement augmenté les risques de fraude.

Malgré l'immigration incessante, la législation souple publiée ces dernières décennies en matière de nationalité a entraîné une diminution de la proportion de non-Belges dans la population belge et n'est donc rien d'autre qu'un grand tour de passe-passe. Rien qu'au cours de la période 1991-2000, 300 000 étrangers ont "disparu" des statistiques. Au 1er janvier 1995, il y avait 922 338 étrangers en Belgique. Au 1er janvier 2000 — encore avant l'entrée en vigueur de la loi instaurant une procédure accélérée de naturalisation —, leur nombre s'était réduit à 897 110, alors que tout le monde peut constater de visu que le nombre d'allochtones dans nos villes ne cesse en réalité d'augmenter. Rien qu'en 2000, 61 980 étrangers ont obtenu la citoyenneté belge! Cela signifie que 7 % des personnes qui n'étaient pas Belges au 1er janvier 2000 étaient devenues "Belges" au 31 décembre 2000. Au cours des années 2001 et 2002, 62 982 et 46 417 étrangers ont respectivement obtenu la citoyenneté belge. En 2002 et au cours des années suivantes, le nombre des acquisitions de la nationalité belge a certes fortement diminué par rapport aux sommets vertigineux atteints en 2000 et 2001, mais la loi précitée a bel et bien entraîné un accroissement structurel du nombre annuel d'acquisitions de la nationalité belge. Entre 2000 et 2009, pas moins de 408 927 étrangers ont obtenu la nationalité belge. En menant une politique de naturalisation accélérée, les autorités belges tentent de dissimuler que l'arrêt de l'immigration en Belgique n'est qu'une illusion. Cette politique dissimule, par exemple, aussi la part véritable que prennent les étrangers dans la criminalité. Si 40 % de la population carcérale est constituée d'étrangers, il faut cependant tenir compte du fait que les Marocains et les Turcs ayant la nationalité belge ne sont notamment pas compris dans ce pourcentage. Le rapport Van San attire également l'attention sur les conséquences de la politique de naturalisation accélérée. Dans ce rapport, l'équipe qui a effectué l'étude a, par exemple, constaté que les jeunes Marocains étaient responsables de plus de trois fois plus de délits que les jeunes "Belges" et que les jeunes provenant d'Europe orientale commettaient même près de treize fois plus de délits que les "Belges" du même âge. Ce rapport fait toutefois observer qu'il est impossible, sur la base de cette étude,de déterminer avec certitude quelle est la part véritable que prennent les jeunes autochtones et allochtones dans la criminalité recensée, étant donné que les statistiques sont basées sur le critère strictement juridique de la nationalité. Ce rapport souligne que si l'on jugeait souhaitable de don-

snel-Belg-wet aan de kandidaat-Belg de mogelijkheid biedt de geboorteakte te vervangen door een gelijkwaardig document, afgegeven door de diplomatieke en consulaire overheden van zijn land in België, dan wel door een akte van bekendheid of een beëdigde verklaring, zodat de kansen op fraude gevoelig zijn toegenomen.

De soepele nationaliteitswetgeving van de laatste decennia heeft, ondanks de voortdurende immigratie, geleid tot een vermindering van het aandeel van de niet-Belgen in de Belgische bevolking en komt dus neer op een grote verdwijntruc. Alleen al in de periode 1991-2000 "verdwenen" er 300.000 vreemdelingen uit de statistieken. Op 1 januari 1995 waren er 922 338 vreemdelingen in België. Op 1 januari 2000 — nog vóór de inwerkingtreding van de snel-Belg-wet — was hun aantal geslonken tot 897 110, terwijl iedereen met eigen ogen kan zien hoe onze steden in werkelijkheid almaar meer "verallochtonen". In 2000 alleen al verkregen 61.980 vreemdelingen het Belgische staatsburgerschap! Dit wil zeggen dat 7 % van de niet-Belgen op 1 januari 2000 "Belg" waren op 31 december 2000. Tijdens de jaren 2001 en 2002 verkregen respectievelijk 62 982 en 46 417 vreemdelingen het Belgische staatsburgerschap. In 2002 en de daaropvolgende jaren daalde het aantal nationaliteitsverkrijgingen weliswaar sterk ten opzichte van de torenhoge pieken van 2000 en 2001, maar de snel-Belgwet heeft dus wel degelijk geleid tot een structurele toename van het jaarlijkse aantal nationaliteitsverkrijgingen. Tijdens de periode 2000-2009 verkregen niet minder dan 408 927 vreemdelingen de Belgische nationaliteit. Door de snel-Belgpolitiek tracht de Belgische overheid te verdoezelen dat de immigratiestop in België zo lek is als een zeef. Deze politiek verdoezelt eveneens bijvoorbeeld het werkelijke aandeel van vreemdelingen in de criminaliteit. Wanneer we weten dat 40 % van de gevangenispopulatie bestaat uit vreemdelingen, dan dienen we er rekening mee te houden dat onder meer de Marokkanen en Turken met de Belgische nationaliteit daar niet inbegrepen zijn. Ook in het rapport-Van San wordt gewezen op de gevolgen van de snel-Belgpolitiek. In dat rapport kwam het onderzoeksteam bijvoorbeeld tot de vaststelling dat de Marokkaanse jongeren meer dan drie keer zo vaak delicten pleegden dan de "Belgische" jongeren en dat Oost-Europese jongeren zelfs bijna dertien keer zoveel delicten pleegden als hun "Belgische" leeftijdsgenoten. Het rapport wijst er echter op dat op basis van het onderzoek onmogelijk met zekerheid kan gezegd worden wat het werkelijke aandeel van autochtone en allochtone jongeren in de geregistreerde criminaliteit is, aangezien het statistische materiaal gebaseerd is op het strikt juridische criterium van de nationaliteit. Indien we een ruimere definitie van het begrip "allochtoon" en een striktere definitie van het begrip "autochtoon" zouden wenselijk achten, aldus het rapport, "dan geven de ge-

ner une définition plus large de la notion d'"allochtone" et une définition plus stricte de celle d'"autochtone", les chiffres présentés surestimeraient la part absolue que prennent les jeunes autochtones dans la criminalité et sous-estimeraient la part absolue que prennent les jeunes allochtones dans la criminalité." ("*Criminaliteit en criminalisering. Allochtone jongeren in België*", p. 14).

L'adoption de la loi de naturalisation accélérée ne pouvait aller assez vite pour certains au sein du gouvernement Verhofstadt Ier. Les francophones et les Verts ont obtenu que le ministre de la Justice demande l'urgence pour les projets de loi relatifs à la modification de la législation sur la nationalité. Leur empressement s'expliquait par la proximité des élections communales du 8 octobre 2000. Les francophones voyaient dans la loi de naturalisation accélérée un instrument permettant de minoriser un peu plus les Flamands de Bruxelles et de poursuivre la francisation du Brabant flamand (environ la moitié des demandes sont introduites à Bruxelles, dont 98,8 % sont rédigées en français). Claude Eerdekens (PS), à l'époque président de la commission des naturalisations, a déclaré ouvertement que cette commission "fait davantage pour la francisation de Bruxelles que toutes les autorités flamandes ne pourront jamais faire pour s'y opposer[2]". Les partis de gauche ont vu dans ces "nouveaux Belges" une réserve électorale destinée à faire contrepoids à la poussée du Vlaams Blok. Leur objectif était de permettre au plus grand nombre possible d'étrangers d'acquérir la nationalité belge avant la clôture des listes d'électeurs. Ainsi Agalev a-t-il appelé les étrangers d'Anvers, avant même l'adoption de la loi de naturalisation accélérée, à demander massivement et rapidement la nationalité belge et à déjà faire les préparatifs nécessaires pour introduire une demande sur la base de la nouvelle loi.

Johan Leman, ancien directeur du Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme, était, lui aussi, enchanté par la nouvelle loi. "Le Vlaams Blok doit chercher d'urgence de nouveaux slogans, car l'évolution démographique le rattrape. Que signifiera encore la notion "*eigen volk*" d'ici quinze ans? Avec l'assouplissement de la loi sur la nationalité, nous aurons tellement de nouveaux Belges que ce slogan ne voudra plus rien dire. Je pense que le Blok a connu ses meilleures heures[3]." Si Johan Leman prend peut-être un peu trop ses rêves pour des réalités, il a en revanche raison lorsqu'il affirme que l'effet électoral de la loi instaurant une procédure accélérée de naturalisation n'est pas à sous-estimer. Les conséquences de cette loi sont en effet beaucoup plus profondes que celles

2 Le Matin, 9 février 2001.

3 *De Standaard,* 15 janvier 2000.

presenteerde cijfers een overschatting van het absolute criminaliteitsaandeel van autochtone jongeren en een onderschatting van het absolute criminaliteitsaandeel van allochtone jongeren." ("Criminaliteit en criminalisering. Allochtone jongeren in België", p. 14).

De goedkeuring van de snel-Belgwet kon voor sommigen binnen de regering-Verhofstadt I niet snel genoeg gaan. De Franstaligen en de groenen verkregen dat de minister van Justitie de spoedbehandeling van de wetsontwerpen met betrekking tot de wijziging van de nationaliteitswetgeving vroeg. Hun haast was ingegeven door de nabijheid van de gemeenteraadsverkiezingen van 8 oktober 2000. De Franstaligen zagen in de snel-Belgwet een instrument om de Vlamingen in Brussel verder te minoriseren en Vlaams-Brabant verder te verfransen (ongeveer de helft van de aanvragen wordt in Brussel ingediend en daarvan is 98,8 % in het Frans opgesteld). Claude Eerdekens (PS), destijds voorzitter van de Commissie voor de Naturalisaties, verklaarde openhartig dat deze commissie "meer doet voor de verfransing van Brussel dan alle Vlaamse overheden ooit zullen kunnen doen om zich er tegen te verzetten[2]". De linkse partijen zagen in de "nieuwe Belgen" een electorale reserve om een tegengewicht te bieden voor de opmars van het Vlaams Blok. Het was de bedoeling dat zoveel mogelijk vreemdelingen nog vóór de afsluiting van de kiezerslijsten de Belgische nationaliteit zouden verwerven. Agalev riep de vreemdelingen in Antwerpen bijvoorbeeld nog vóór de goedkeuring van de snel-Belg-wet op massaal en snel de Belgische nationaliteit aan te vragen en reeds de nodige voorbereidingen te treffen om op basis van de nieuwe wet een aanvraag in te dienen.

Ook Johan Leman, voormalig directeur van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding, was in zijn nopjes met de nieuwe wet. "Het Vlaams Blok moet dringend nieuwe leuzen bedenken, want de demografische evolutie haalt hen in. Wat betekent "eigen volk" over vijftien jaar nog? Met de versoepelde naturalisatiewet krijgen we zoveel nieuwe Belgen dat die slogan niets meer voorstelt. Ik denk dat het Blok zijn beste tijd heeft gehad[3]." Leman neemt zijn dromen misschien net iets teveel voor werkelijkheid, maar hij heeft wel gelijk wanneer hij zegt dat het electorale effect van de snel-Belgwet niet te onderschatten is. De gevolgen van de snel-Belgwet zijn immers nog ingrijpender dan de toekenning van het gemeentelijke stemrecht aan vreemdelingen, aangezien de verkrijging van het Bel-

2 *Le Matin,* 9 februari 2001.

3 De Standaard, 15 januari 2000.

de l'octroi du droit de vote aux étrangers pour les élections communales, étant donné que celui qui acquiert la citoyenneté belge obtient le droit de voter à tous les niveaux, et pas seulement au niveau communal. Il est en effet bon de rappeler que si la législation belge en matière de nationalité a été considérablement assouplie, c'est non pas parce que les étrangers éprouveraient de grandes difficultés à obtenir leur adhésion à la "nation" belge — selon Marc Verwilghen, on naturalisait déjà "à tour de bras" avant la loi instaurant une procédure accélérée de naturalisation — mais pour faire en sorte qu'un maximum d'étrangers puissent voter, sans que l'on ait à parler de "droit de vote des étrangers". Il est ironique de songer qu'on nous a imposé à la fois la loi précitée et le droit de vote des étrangers.

La loi du 27 décembre 2006 portant des dispositions diverses apporte un certain nombre de modifications au Code de la nationalité belge. Cette révision du Code de la nationalité belge arrive beaucoup trop tard. Les carences de la loi instaurant une procédure accélérée de naturalisation étaient en effet connues depuis longtemps. Le fait d'avoir dû attendre plus de six ans et environ 300 000 "nouveaux Belges" avant d'éliminer certaines inepties flagrantes de la loi instaurant une procédure accélérée de naturalisation, témoigne davantage de l'inertie de la coalition précitée et de l'immobilisme belge. Les améliorations contenues dans la nouvelle loi sont tellement évidentes qu'elles n'auraient même pas dû faire l'objet d'un débat.

C'est ainsi, par exemple, que le délai accordé au parquet, à l'Office des étrangers et à la Sûreté de l'État pour rendre un avis a été porté de un à quatre mois dans les différentes procédures d'acquisition, alors qu'il était clair, dès le début, que, dans de nombreux cas, le délai d'un mois ne pourrait pas être respecté. La Sûreté de l'État et les parquets se plaignaient déjà depuis plusieurs années de la brièveté excessive du délai accordé pour rendre un avis sur les demandes de nationalité. Au lieu de se contenter de prolonger ce délai, il aurait fallu aller plus loin et ne plus assimiler le défaut d'avis à un avis favorable. Les instances dont l'avis est demandé ont obtenu un peu de répit mais il n'est toujours pas exclu qu'elles rendent un avis négatif pour une personne qui a déjà obtenu la nationalité belge. Dans ce cas, aucune disposition ne permet, à l'heure actuelle, d'annuler l'octroi de la nationalité.

Une disposition permettant de prononcer la déchéance de la nationalité belge en cas d'acquisition frauduleuse a par ailleurs été inscrite dans le Code de la nationalité belge. Au cours de la discussion de la loi de naturalisation accélérée, le Vlaams Blok a été brocardé

gische staatsburgerschap leidt tot stemrecht op alle niveaus en niet enkel op gemeentelijk vlak. Het is goed eraan te herinneren dat de drastische versoepeling van de Belgische nationaliteitswetgeving er niet is gekomen omdat vreemdelingen grote moeilijkheden zouden ondervinden om het lidmaatschap van de Belgische "natie" te verkrijgen — volgens Verwilghen werd er ook vóór de snel-Belgwet reeds met de nationaliteit "gesmeten" —, maar wel om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk vreemdelingen zouden kunnen stemmen, zonder dat men dit met zoveel woorden "vreemdelingenstemrecht" hoefde te noemen. Het is dan ook ronduit ironisch dat we nu opgezadeld zitten met de snel-Belg-wet én het vreemdelingenstemrecht er bovenop kregen.

De wet van 27 december 2006 houdende diverse bepalingen bevat een aantal wijzigingen van het Wetboek van de Belgische Nationaliteit. Deze herziening van het Wetboek van de Belgische Nationaliteit komt rijkelijk te laat. De pijnpunten m.b.t. de snel-Belg-wet waren immers reeds lang bekend. Het is een toonbeeld van paarse inertie en Belgisch immobilisme dat het meer dan zes jaar en ongeveer 300 000 "nieuwe Belgen" geduurd heeft vooraleer een aantal aperte ongerijmdheden uit de snel-Belg-wet verwijderd werd. De verbeteringen die de nieuwe wet bevat, liggen zo voor de hand dat er daarover nooit discussie had mogen bestaan.

Zo werd bijvoorbeeld de adviestermijn voor parket, dienst Vreemdelingenzaken en Staatsveiligheid in de verschillende verkrijgingsprocedures van één maand op vier maanden gebracht, terwijl het van meet af aan duidelijk was dat de termijn van één maand in vele gevallen niet haalbaar zou zijn. Bij de Staatsveiligheid en bij de parketten heerste reeds jaren ongenoegen over de te korte termijn waarover zij beschikten om een advies uit te brengen m.b.t. een nationaliteitsaanvraag. In plaats van enkel de adviestermijnen te verlengen, had men een stap verder moeten gaan door het ontbreken van een advies niet langer gelijk te stellen aan een gunstig advies. De adviesinstanties hebben thans wat meer ademruimte gekregen, maar het is nog steeds niet uitgesloten dat alsnog een negatief advies wordt uitgebracht nadat de betrokkene reeds de Belgische nationaliteit verkregen heeft. Er bestaat in dat geval nog steeds geen mogelijkheid om de nationaliteitsverlening ongedaan te maken.

In het WBN werd tevens een bepaling ingevoegd die het mogelijk maakt de vervallen verklaring uit te spreken wegens frauduleuze verkrijging van de Belgische nationaliteit. Het Vlaams Blok werd tijdens de bespreking van de snel-Belgwet weggehoond toen het

lorsqu'il a souligné le risque accru de fraude et donc introduit un amendement visant à insérer une disposition similaire. La majorité n'a toutefois pas jugé cette disposition nécessaire, étant donné que la nouvelle loi se fondait sur la "bonne foi" de l'auteur de la demande de naturalisation. La naïveté puérile de cet argument est apparue lors de la perquisition opérée le 3 janvier 2001 dans les bâtiments du service des Naturalisations de la Chambre des représentants, au cours de laquelle une centaine de dossiers de naturalisation ont été emportés. En octobre de cette année, deux cents autres dossiers "suspects" concernant surtout des Géorgiens, des Russes et des Ukrainiens ont été saisis. Le problème de l'acquisition frauduleuse n'était dès lors pas neuf non plus, et il aurait dû être réglé beaucoup plus tôt.

La modification du Code de la nationalité belge n'a toutefois pas apporté que des améliorations. Les enfants majeurs des "nouveaux Belges" ne doivent même plus se rendre en Belgique pour effectuer la déclaration de nationalité. Ils peuvent désormais la faire à l'étranger devant le chef de la mission diplomatique ou du poste consulaire de carrière belge. Que chaque candidat qui réside à l'étranger doive montrer qu'il a conservé des liens effectifs avec son (ses) parent(s) belge(s) est une mesure symbolique et inutile puisque cette condition pourra déjà être remplie en soumettant des factures de téléphone, des cartes de vœux, etc.

Plus généralement, subsistent les critiques fondamentales formulées par le Vlaams Belang à l'égard du droit de la nationalité belge (absence de conditions, du moins essentielles, octroi illimité de la multipatridie, multiplicité des procédures, refoulement du droit du sang au profit du droit du sol, etc.).

4. Lignes de force de la présente proposition de loi

La présente proposition de loi vise à faire en sorte que l'on cesse de vider de sa substance le principe de nationalité et à rétablir le droit du sang. L'octroi de la nationalité sur la base de la descendance d'un parent belge doit être la règle. Pour les majeurs auxquels la nationalité belge n'a pas été attribuée par filiation, la naturalisation devrait constituer la seule possibilité d'acquérir la nationalité belge. Cette naturalisation devrait cependant être soumise à des conditions plus nombreuses et plus strictes que ce n'est le cas à l'heure actuelle, afin d'éviter que les étrangers considèrent la nationalité comme un moyen d'obtenir des droits. Aussi sommes-nous favorables à l'instauration d'un examen de citoyenneté analogue à celui qui existe notamment aux États-Unis et au Canada, et destiné à vérifier le degré d'intégration du candidat citoyen. Il convient à cet égard de déterminer

wees op het toenemende risico op fraude en daarom een amendement indiende om een dergelijke bepaling in te voeren. De meerderheid vond dit niet nodig aangezien de nieuwe wet uitging van de "goede trouw" van de indiener van een nationaliteitsaanvraag. Dat dit getuigde van een kinderlijke naïviteit, bewees de huiszoeking die op 3 januari 2001 plaats vond in de gebouwen van de dienst Naturalisaties van de Kamer van volksvertegenwoordigers, waarbij een honderdtal naturalisatiedossiers werd meegenomen. In oktober van dat jaar werden nog eens 200 "verdachte" dossiers in beslag genomen, voornamelijk van Georgiërs, Russen en Oekraniërs. De problematiek van de frauduleuze verkrijging dateerde dus evenmin van gisteren en had reeds veel eerder een antwoord moeten krijgen.

De wijziging van het Wetboek van de Belgische Nationaliteit leidde echter niet alleen tot verbeteringen. Meerderjarige kinderen van "nieuwe Belgen" behoeven zich niet eens meer naar België te begeven om een nationaliteitsverklaring af te leggen. Zij kunnen dat voortaan doen in het buitenland voor het hoofd van de diplomatieke zending of de Belgische beroepsconsulaire post. Dat hij in geval van verblijf in het buitenland moet aantonen dat hij werkelijke banden heeft met zijn Belgische ouder(s), is niet meer dan een doekje voor het bloeden. Aan dat bewijs zal immers reeds kunnen worden voldaan door het voorleggen van telefoonrekeningen, wenskaarten enz.

Meer in het algemeen blijft de fundamentele kritiek van het Vlaams Belang op het Belgische nationaliteitsrecht (geen, althans geen essentiële, voorwaarden, onbeperkt toestaan van *multipatridie*, veelheid van procedures, verdringen van het *ius sanguinis* ten gunste van het *ius soli* enz.) overeind.

4. Krachtlijnen van het onderhavige voorstel

Het onderhavige wetsvoorstel beoogt de uitholling van het nationaliteitsbeginsel een halt toe te roepen en het *ius sanguinis* in ere te herstellen. De toekenning van de nationaliteit op grond van de afstamming van een Belgische ouder moet de regel zijn. Voor meerderjarigen die geen Belg zijn op grond van afstamming, moet naturalisatie volstaan als mogelijkheid om de nationaliteit te verwerven. Die naturalisatie dient echter van veel meer en strengere voorwaarden afhankelijk te worden gemaakt dan momenteel het geval is, teneinde te verhinderen dat de nationaliteit door de vreemdeling slechts wordt beschouwd als een rechtverschaffend instrument. De indieners van onderhavig wetsvoorstel zijn daarom voorstander van de invoering van een burgerschapsproef, zoals dat onder meer in de VS en in Canada bestaat, teneinde de mate van integratie van de

au premier chef la mesure dans laquelle l'intéressé connaît la langue de la région. Des conditions linguistiques sont notamment prévues dans les législations relatives à la naturalisation des Pays-Bas, de l'Allemagne, de la France, de la Grande Bretagne, de l'Irlande du Nord et du Portugal (B. NASCIMBENE, (ed.), *Nationality Laws in the European Union, Butterworths* – Giuffrè, 1998, pp. 346, 368, 592, 630 et 757).

Nous souhaitons confier aux Communautés le soin d'organiser les examens de citoyenneté, ce qui s'inscrit dans la logique d'autonomisation des entités fédérées. Les communautés pourront donc apporter leurs accents personnels en la matière, ce qui permettra de préparer le passage du droit belge de la nationalité à un droit distinct de la nationalité des communautés nationales dans le cadre de la dissolution de l'État belge.

La présente proposition entend limiter au strict minimum les cas de multipatridie et obliger, comme par le passé, l'étranger qui veut se faire naturaliser à renoncer à son ancienne citoyenneté. La pluralité des citoyennetés incite en effet l'étranger à "faire son marché" parmi les nationalités et à se revendiquer de la nationalité qui offre le plus d'avantages en fonction des circonstances. En obligeant les étrangers à opter clairement pour une citoyenneté unique, on exclut la survenance de conflits de lois de toute nature. Cette mesure aurait, par exemple, l'avantage de faire en sorte que tous les étrangers qui souhaitent être naturalisés ne puissent plus invoquer leur statut étranger pour contracter mariage avec une personne mineure de leur pays d'origine, ce qui n'est pas rare en cas de mariage. Cela permettrait, en outre, de mettre fin à la situation qui voit les pays d'origine des étrangers naturalisés refuser, dans de nombreux cas, l'application de notre droit à leurs ressortissants, de sorte que les jugements rendus ici à l'encontre de ces personnes ou les actes délivrés en Belgique n'ont pas de validité dans le pays d'origine. Nous estimons en outre que l'on ne peut servir deux maîtres: on peut difficilement être aussi loyal envers un pays qu'envers l'autre. Nous considérons qu'une partie des étrangers qui séjournent en Belgique peuvent choisir sans crainte de lier leur destin au nôtre. La condition essentielle est qu'ils optent clairement pour la citoyenneté belge et uniquement celle-là.

kandidaat-staatsburger na te gaan. Hierbij moet in de eerste plaats gedacht worden aan de mate waarin de betrokkene de streektaal beheerst. Taalvereisten worden onder andere gesteld in de nationaliteitswetgeving van Nederland, Duitsland, Frankrijk, Groot-Brittannië en Noord-Ierland en Portugal (B. NASCIMBENE, (ed.), *Nationality Laws in the European Union, Butterworths* – Giuffrè, 1998, blz. 346, 368, 592, 630 en 757).

De indieners van onderhavig wetsvoorstel wensen de burgerschapsproeven te laten organiseren door de Gemeenschappen, hetgeen in de lijn ligt van de verzelfstandiging van de deelstaten. De Gemeenschappen unnen eigen klemtonen leggen, waardoor — in het kader van de ontbinding van de Belgische Staat — de overgang van het Belgische nationaliteitsrecht naar een afzonderlijk nationaliteitsrecht van de volksgemeenschappen wordt voorbereid.

Het voorliggende wetsvoorstel wil de gevallen van meervoudige nationaliteit tot een absoluut minimum beperken en de vreemdeling die zich wil laten naturaliseren, zoals vóór de invoering van het Wetboek van de Belgische nationaliteit het geval was, verplichten afstand te doen van zijn oorspronkelijke staatsburgerschap. Het meervoudige staatsburgerschap leidt immers tot "nationaliteits-shopping", waarbij de vreemdeling zich telkens beroept op de nationaliteit die, naar gelang van de omstandigheden, de meeste voordelen biedt. Door de vreemdelingen die genaturaliseerd wensen te worden een ondubbelzinnige keuze te laten maken voor één staatsburgerschap, worden allerlei wetsconflicten uitgesloten. Dit zou bijvoorbeeld als voordeel hebben dat de vreemdelingen die het Belgische staatsburgerschap hebben verkregen, niet langer hun vreemd personeel statuut kunnen inroepen om in hun land van herkomst een huwelijk aan te gaan met een minderjarige persoon, wat bij uithuwelijken niet zelden het geval is. Er zou bovendien een einde komen aan de situatie dat de landen van herkomst van genaturaliseerde vreemdelingen in heel wat gevallen de toepassing van ons rechtop hun onderdanen niet aanvaarden, zodat de vonnissen die hier ten aanzien van die personen uitgesproken worden of de akten die in België afgeleverd worden, geen geldingskracht hebben in het land van herkomst. De indieners zijn bovendien de mening toegedaan dat men geen twee heren kan dienen: men kan moeilijk even loyaal zijn tegenover het ene land als tegenover het andere. De indieners zijn van oordeel dat een deel van de hier verblijvende vreemdelingen gerust de keuze kan maken zijn lot definitief met het onze te verbinden. Essentiële voorwaarde is dan wel dat zij ondubbelzinnig opteren voor het Belgische staatsburgerschap en voor dat staatsburgerschap alleen.

La présente proposition de loi entend contraindre les personnes qui, à la suite de l'acquisition de la citoyenneté belge, possèdent plus d'une citoyenneté, de renoncer à leur(s) citoyenneté(s) étrangère(s) dans un délai déterminé, sous peine de perdre leur citoyenneté belge. En outre, certaines catégories de citoyens devenus bipatrides ou multipatrides à la suite de l'acquisition de la citoyenneté belge doivent réussir un examen de citoyenneté dans un délai déterminé, et les citoyens belges bipatrides ou multipatrides mineurs, à qui la citoyenneté belge a été accordée après le 1er janvier 1992 sur la base de l'article 11 du Code de la nationalité belge, ne sont plus considérés comme citoyens belges, à moins qu'un des deux parents ne conserve la citoyenneté belge.

Répondant à une question écrite du député Guido Tastenhoye, le ministre de la Justice de l'époque, M. Marc Verwilghen, a souligné qu'au 1er octobre 1999 (avant l'entrée en vigueur de la loi de naturalisation accélérée), il y avait 688 990 personnes qui pourraient éventuellement avoir une double nationalité, contre 395 830 en date du 1er octobre 1989. Les mesures proposées doivent mettre fin à cette extension constante de la bipatridie et de la multipatridie.

Enfin, la présente proposition de loi entend instaurer une importante modification au niveau de la terminologie. Dans la loi proposée, le terme citoyenneté remplace le terme nationalité. Ces deux notions ne sont en effet pas synonymes. De même que la nation peut coïncider avec l'État, la nationalité (au sens strict) peut coïncider avec la citoyenneté. C'est le cas dans des États-nations tels que la Suède, la Norvège, l'Allemagne et le Portugal. La Belgique n'est par contre pas un État-nation. Il serait dès lors préférable, dans le contexte belge, d'utiliser la notion neutre de citoyenneté.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Art. 2

Code de la citoyenneté

Article 1er

Cet article définit deux notions, à savoir celle de citoyenneté et, pour l'application du Code, celle de minorité.

L'article indique clairement que l'appartenance à une des communautés visées par la Constitution coordonnée vient en premier lieu et que la citoyenneté ne vient qu'en second lieu. Conformément à ce postulat,

Het onderhavige wetsvoorstel wil degenen die, ten gevolge van de verkrijging van het Belgische staatsburgerschap, meer dan één staatsburgerschap bezitten, bovendien, op straffe van het verlies van hun Belgische staatsburgerschap, verplichten binnen een bepaalde termijn afstand te doen van hun vreemde staatsburgerschap(pen). Bovendien moeten bepaalde categorieën *bi-* of *multipatride* Belgische staatsburgers door verkrijging binnen een bepaalde termijn slagen voor een burgerschapsproef en worden de minderjarige *bi-* of *multipatride* Belgische staatsburgers, aan wie na 1 januari 1992 op grond van artikel 11 W.B.N. het Belgische staatsburgerschap werd toegekend, niet langer als Belgische staatsburgers beschouwd, tenzij een van beide ouders het Belgische staatsburgerschap behoudt.

Op een schriftelijke vraag van volksvertegenwoordiger Guido Tastenhoye antwoordde toenmalig minister van Justitie Marc Verwilghen dat er op 1 oktober 1999 (vóór de inwerkingtreding van de snel-Belgwet) 688 990 personen waren die eventueel een dubbele nationaliteit zouden kunnen hebben tegenover 395 830 op1 oktober 1989. Aan deze voortdurende uitbreiding van de bi- en multipatridie moet door de genoemde maatregelen een halt toegeroepen worden.

Tenslotte brengt dit wetsvoorstel een belangrijke terminologische wijziging aan. In deze wet wordt de term staatsburgerschap gebruikt in plaats van nationaliteit. Beide begrippen zijn namelijk geen synoniemen. Zoals de natie met de staat kan samenvallen, kan de nationaliteit (in de enge zin) met het staatsburgerschap samenvallen. Dit is het geval in natiestaten als Zweden, Noorwegen, Duitsland en Portugal. België daarentegen is geen natiestaat. Het verdient derhalve aanbeveling om in de Belgische context het neutrale begrip staatsburgerschap te hanteren.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Art. 2

Staatsburgerschapswetboek

Artikel 1

In dit artikel worden twee begrippen omschreven: het Belgische staatsburgerschap en, voor de toepassing van het Staatsburgerschapswetboek, de minderjarigheid.

Het artikel maakt duidelijk dat het behoren tot een van de volksgemeenschappen, bedoeld in de gecoördineerde grondwet, primair is en het staatsburgerschap slechts secundair. In overeenstemming met dit

la proposition de loi considère que l'intégration dans une des communautés doit précéder l'attribution de la citoyenneté belge à des étrangers.

La deuxième notion définie par l'article 1er est celle de minorité. Cette définition ne vaut que pour l'application du Code proposé. Elle est surtout importante en ce qui concerne les effets, en matière d'acquisition de la citoyenneté belge, de l'adoption par un citoyen belge (naturalisé ou non) ainsi qu'en ce qui concerne l'application de l'article 15 relatif à l'acquisition collective de la citoyenneté. L'enfant est réputé mineur tant qu'il n'a pas atteint l'âge de dix-huit ans. Si, selon une première hypothèse, l'"enfant" a dix-neuf ans et que la loi de son pays fixe la majorité à vingt-cinq ans, son adoption dans les conditions précitées ne fera pas de lui un citoyen, parce qu'il a plus de dix-huit ans. Si, selon une deuxième hypothèse, l'enfant a dix-sept ans et que la loi de son pays fixe la majorité à seize ans, il n'acquerra pas non plus la citoyenneté, étant majeur selon son statut personnel. L'économie de cette disposition est claire: on ne peut pas attribuer la citoyenneté en allant à l'encontre du statut personnel de l'enfant, pas plus qu'en enfreignant la loi belge qui considère les personnes de dix-huit ans ou plus comme des adultes.

L'article 1er du Code de la citoyenneté précise, enfin, qu'un séjour en Belgique n'est pris en considération que pour autant que, durant ce séjour, l'intéressé ait été inscrit au registre des étrangers ou au registre de la population. En d'autres mots, l'étranger doit, durant la durée de séjour requise, être en possession d'une autorisation ou d'une admission à séjourner en Belgique pour une durée illimitée ou d'une autorisation d'établissement. Il est dès lors tout à fait exclu qu'un séjour illégal soit pris en considération pour le calcul de la durée de séjour requise. Il n'est pas non plus tenu compte d'une inscription au registre d'attente, en d'autres mots du séjour en Belgique d'un demandeur d'asile en attente d'une décision définitive concernant sa demande d'asile.

Art. 2

Cet article reprend l'article 2 du Code de la nationalité belge, inséré par la loi du 28 juin 1984 relative à certains aspects de la condition des étrangers et instituant le Code de la nationalité belge.

uitgangspunt wordt in het wetsvoorstel het standpunt ingenomen dat de integratie in een van de volksgemeenschappen aan de verlening van het Belgische staatsburgerschap aan vreemdelingen moet voorafgaan.

Een tweede begrip dat door artikel 1 wordt omschreven is dat van de minderjarigheid. Deze tweede definitie geldt alleen voor de toepassing van het voorgestelde wetboek. Zij is vooral van belang voor de gevolgen, inzake de verwerving van het Belgische staatsburgerschap, van de adoptie door een (al dan niet genaturaliseerde) Belgische staatsburger en voor de toepassing van artikel 15, betreffende de collectieve verkrijging van het staatsburgerschap. Het kind wordt als minderjarig beschouwd zolang het geen achttien jaar oud is. In een eerste veronderstelling zal het "kind" negentien jaar oud zijn en zal zijn nationale wet de meerderjarigheid vaststellen op vijfentwintig jaar. Het zal door de adoptie, zoals hiervoor bedoeld, geen staatsburger worden, want het is ouder dan achttien jaar. In een tweede hypothese zal het kind zeventien jaar zijn, en zijn nationale wet zou de meerderjarigheid vaststellen op zestien jaar. Het wordt eveneens geen staatsburger, want het is meerderjarig volgens zijn personeel statuut. De economie van deze bepaling is duidelijk: geen staatsburgerschapstoekenning die indruist tegen het personeel statuut van het kind, maar evenmin tegen de regel van de Belgische wet, die personen van achttien jaar of ouder als meerderjarig beschouwt.

Tenslotte verduidelijkt artikel 1 van het Staatsburgerschapswetboek dat slechts wordt rekening gehouden met een hoofdverblijf in België, voor zover de betrokkene tijdens dat hoofdverblijf was ingeschreven in het vreemdelingenregister of het bevolkingsregister. De vreemdeling dient tijdens de vereiste verblijfsduur met andere woorden te beschikken over een toelating of machtiging om in België voor onbeperkte duur te verblijven, dan wel over een vestigingsmachtiging. Het is derhalve volstrekt uitgesloten dat een illegaal verblijf wordt in aanmerking genomen voor de berekening van de vereiste verblijfsduur. Evenmin wordt rekening gehouden met een inschrijving in het wachtregister, met andere woorden met het verblijf in België van een asielzoeker in afwachting van een definitieve beslissing inzake zijn asielaanvraag.

Art. 2

Dit artikel is een overname van artikel 2 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, ingevoerd bij de Wet van 28 juni 1984 betreffende sommige aspecten van de toestand van de vreemdelingen en houdende invoering van het Wetboek van de Belgische nationaliteit.

Art. 3

Cet article reprend l'article 3 du Code de la nationalité belge, inséré par la loi du 28 juin 1984 relative à certains aspects de la condition des étrangers et instituant le Code de la nationalité belge.

Art. 4

Cet article reprend l'article 4 du Code de la nationalité belge, inséré par la loi du 28 juin 1984 relative à certains aspects de la condition des étrangers et instituant le Code de la nationalité belge.

Art. 5

Cet article reprend l'article 6 du Code de la nationalité belge, inséré par la loi du 28 juin 1984 relative à certains aspects de la condition des étrangers et instituant le Code de la nationalité belge.

Art. 6

Cet article reprend l'article 7 du Code de la nationalité belge, inséré par la loi du 28 juin 1984 relative à certains aspects de la condition des étrangers et instituant le Code de la nationalité belge.

Art. 7

La distinction faite dans le Code de la nationalité belge entre l'acquisition et l'attribution de la nationalité belge selon que l'obtention dépend ou non d'un acte volontaire de l'intéressé est maintenue dans le cadre de la présente proposition relative à l'obtention de la citoyenneté belge. L'article 7 énumère les différents modes d'attribution et d'acquisition de la citoyenneté belge. La citoyenneté belge ne sera pas attribuée automatiquement aux étrangers de la troisième génération. Elle ne sera pas non plus attribuée aux étrangers de la deuxième génération sur simple déclaration des parents. Le ius sanguinis, la filiation, redevient le critère de base pour l'attribution de la nationalité belge. Pour ce qui est de l'acquisition de la nationalité belge, la proposition de loi vise une plus grande uniformité en prévoyant que la naturalisation constitue en principe la seule façon pour les étrangers d'obtenir volontairement la citoyenneté belge. Une exception est prévue en ce qui concerne

Art. 3

Dit artikel is een overname van artikel 3 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, ingevoerd bij de Wet van 28 juni 1984 betreffende sommige aspecten van de toestand van de vreemdelingen en houdende invoering van het Wetboek van de Belgische nationaliteit.

Art. 4

Dit artikel is een overname van artikel 4 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, ingevoerd bij de Wet van 28 juni 1984 betreffende sommige aspecten van de toestand van de vreemdelingen en houdende invoering van het Wetboek van de Belgische nationaliteit.

Art. 5

Dit artikel is een overname van artikel 6 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, ingevoerd bij de Wet van 28 juni 1984 betreffende sommige aspecten van de toestand van de vreemdelingen en houdende invoering van het Wetboek van de Belgische nationaliteit.

Art. 6

Dit artikel is een overname van artikel 7 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, ingevoerd bij de Wet van 28 juni 1984 betreffende sommige aspecten van de toestand van de vreemdelingen en houdende invoering van het Wetboek van de Belgische nationaliteit.

Art. 7

Het onderscheid dat in het Wetboek van de Belgische nationaliteit werd gemaakt tussen verkrijging en toekenning van de Belgische nationaliteit, naargelang de verwerving al dan niet afhing van een vrijwillige handeling van de betrokkene, wordt in dit voorstel met betrekking tot de verwerving van het Belgische staatsburgerschap gehandhaafd. Artikel 7 somt de verschillende manieren van toekenning en verkrijging van het Belgische staatsburgerschap op. Het Belgische staatsburgerschap zal niet automatisch toegekend worden aan de vreemdelingen van de derde generatie. Evenmin zal aan de vreemdelingen van de tweede generatie op eenvoudige verklaring van de ouders het Belgische staatsburgerschap worden toegekend. Het ius sanguinis, de afstamming, wordt opnieuw het basiscriterium om het Belgische staatsburgerschap toe te kennen. Wat de verkrijging van het Belgische staatsburgerschap betreft, wil het wetsvoorstel voor meer eenvormigheid

l'acquisition en raison de la possession d'état de "Belge". L'objectif est de permettre aux personnes qui vivent depuis longtemps déjà en tant que "Belges", mais pour lesquelles la procédure n'était pas réglée officiellement, d'acquérir néanmoins la citoyenneté belge à l'issue d'un délai de dix ans. L'article 17 du Code de la nationalité belge prévoyait déjà la possibilité pour l'étranger qui se trouvait dans ce cas d'obtenir la citoyenneté belge moyennant une déclaration. Contrairement à ce que prévoit le Code de la nationalité belge, l'obtention de la citoyenneté belge par un mineur non émancipé par suite de l'obtention volontaire de la citoyenneté belge par un parent ou un adoptant est, elle aussi, considérée comme une acquisition, et non comme une attribution.

La présente proposition de loi supprime la possibilité d'acquérir la citoyenneté belge par déclaration de nationalité ou par option ainsi que la possibilité d'acquérir la nationalité belge par une simple déclaration en raison d'un mariage avec un citoyen belge. Les auteurs entendent éviter les abus et estiment que, dans le dernier cas, il est préférable d'assouplir les conditions de naturalisation.

Art. 8

L'article 8 règle l'attribution de la citoyenneté belge en raison de la filiation. Il suffit que l'un des deux parents possède la citoyenneté belge et il n'est établi aucune distinction entre la filiation à l'égard d'un père ou d'une mère Belge. À l'instar du Code de la nationalité belge, la loi proposée établit toutefois une distinction selon que l'intéressé est né ou non en Belgique ou dans des territoires qui ont un jour été administrés par la Belgique ou soumis à la souveraineté belge. S'il est né à l'étranger, l'intéressé doit descendre d'un parent qui est lui-même né en Belgique. Si le parent belge n'est pas né en Belgique, la citoyenneté belge n'est attribuée qu'à la condition que le parent fasse une déclaration, hormis dans les cas où la non-attribution de la citoyenneté belge aurait pour effet de rendre l'enfant apatride. L'objectif est d'empêcher que l'on attribue la nationalité belge à des personnes qui ont perdu tout lien avec la Belgique et ses communautés.

zorgen door de naturalisatie in principe tot de enige manier te maken voor vreemdelingen om het Belgische staatsburgerschap op vrijwillige basis te verwerven. Een uitzondering wordt gemaakt in verband met de verkrijging als gevolg van het bezit van de staat van Belgisch staatsburger. Bedoeling hiervan is dat personen die reeds lang door het leven gaan als "Belg", maar waarbij de procedure formeel niet in orde was, na tien jaar toch het Belgische staatsburgerschap zouden verwerven. De mogelijkheid voor de vreemdeling om in dat geval het Belgische staatsburgerschap te verwerven door een verklaring af te leggen, was reeds voorzien in artikel 17 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit. Als verkrijging van het Belgische staatsburgerschap, en niet als toekenning, wordt in tegenstelling tot het Wetboek van de Belgische nationaliteit eveneens de verwerving van het Belgische staatsburgerschap door een niet ontvoogde minderjarige als gevolg van de vrijwillige verkrijging, door een ouder of adoptant, van het Belgische staatsburgerschap beschouwd.

De mogelijkheid om het Belgische staatsburgerschap te verkrijgen door een nationaliteitsverklaring of een verklaring van nationaliteitskeuze af te leggen, wordt door dit voorstel afgeschaft, evenals de mogelijkheid om door een eenvoudige verklaring af te leggen het Belgische staatsburgerschap te verkrijgen als gevolg van een huwelijk met een Belgisch staatsburger. Het wetsvoorstel wil misbuiken vermijden en acht het in het laatste geval meer aangewezen de naturalisatievoorwaarden te versoepelen.

Art. 8

Artikel 8 regelt de toekenning van het Belgische staatsburgerschap op grond van de afstamming. Het bezit van een van beide ouders van het Belgische staatsburgerschap volstaat, waarbij geen onderscheid wordt gemaakt tussen afstamming van een Belgische vader of een Belgische moeder. Net zoals in het Wetboek van de Belgische nationaliteit wordt wel een onderscheid gemaakt, naar gelang van het feit of de betrokkene al dan niet geboren is in België. In geval van geboorte in het buitenland moet de betrokkene afstammen van een ouder die zelf in België geboren is. Is die Belgische ouder niet geboren in België, dan wordt het Belgische staatsburgerschap slechts toegekend op voorwaarde dat de ouder daartoe een verklaring aflegt, waarbij een uitzondering wordt gemaakt in die gevallen waarin het niet toekennen van het Belgische staatsburgerschap de staatloosheid van het kind tot gevolg zou hebben. De bedoeling hiervan is te verhinderen dat het Belgische staatsburgerschap zou toegekend worden aan personen die elke band met België en zijn gemeenschappen hebben verloren.

Cette disposition reprend en fait la réglementation actuelle sous une forme quelque peu remaniée.

Art. 9

La présente proposition de loi entend limiter l'attribution de la citoyenneté en raison de la naissance en Belgique à l'attribution à des enfants apatrides nés en Belgique et à des enfants nouveau-nés trouvés en Belgique. Le *ius soli* ne peut être appliqué que pour des raisons humanitaires et ne peut en aucun cas devenir une alternative au ius sanguinis, qui a déjà suffisamment prouvé son fondement. Cet article vise donc à supprimer l'obtention automatique ou très simplifiée de la citoyenneté en raison de la naissance en Belgique, telle que nous la connaissons depuis l'instauration du Code de la nationalité belge en 1984, et surtout, depuis les modifications apportées à la législation en 1991. Comme nous l'avons fait observer par ailleurs, cette modification s'inscrit parfaitement dans le cadre des fluctuations qu'a connues l'évolution de notre législation.

Art. 10

Comme dans l'article 8 concernant l'attribution de la citoyenneté en raison de sa descendance d'un citoyen belge, il est établi une distinction, en ce qui concerne l'attribution de la citoyenneté en raison de l'adoption par un citoyen belge, entre la naissance en Belgique et à l'étranger. Si l'enfant est né à l'étranger, l'adoption par un citoyen belge ne donne droit à la citoyenneté qu'à condition que l'adoptant soit né en Belgique. Si l'adoptant est lui-même né à l'étranger, il doit — sauf si l'enfant est apatride — faire une déclaration demandant l'attribution de la citoyenneté à l'enfant adopté. Cette mesure vise à éviter que la citoyenneté soit attribuée à des personnes dont on peut supposer qu'elles ne possèdent plus guère d'attaches avec la Belgique et ses communautés.

En fait, il s'agit également d'une reprise de la réglementation actuelle sous une forme légèrement remaniée.

Art. 12

La présente proposition de loi veut faire de la naturalisation le moyen par excellence pour les étrangers d'acquérir la citoyenneté belge, afin d'uniformiser

In feite gaat het om een overname van de huidige regeling, zij het enigszins anders geformuleerd.

Art. 9

Het onderhavige wetsvoorstel wil de toekenning van het Belgische staatsburgerschap op grond van de geboorte in België beperken tot de toekenning aan in België geboren staatloze kinderen. Het *ius soli* mag slechts toegepast worden om humanitaire redenen en kan in geen geval uitgroeien tot een alternatief voor het ius sanguinis dat zijn deugdelijkheid reeds afdoende bewezen heeft. De automatische of sterk vereenvoudigde verwerving van het Belgische staatsburgerschap op grond van de geboorte in België, zoals we dit sinds de invoering van het Wetboek van de Belgische nationaliteit in 1984 en vooral sinds de wetswijzigingen van 1991 kennen, wordt ongedaan gemaakt. Deze wijziging past volkomen in het proces van slingerbewegingen die men in de evolutie van onze wetgeving heeft gekend, zoals hiervoor werd opgemerkt.

Art. 10

Net zoals in artikel 8 betreffende de toekenning van het Belgische staatsburgerschap op grond van de afstamming van een Belgisch staatsburger, wordt met betrekking tot de toekenning van het Belgische staatsburgerschap op grond van de adoptie door een Belgisch staatsburger het onderscheid gemaakt tussen de geboorte in België en de geboorte in het buitenland. Adoptie door een Belgisch staatsburger geeft in geval van geboorte in het buitenland slechts recht op het Belgische staatsburgerschap op voorwaarde dat de adoptant in België geboren is. Is de adoptant zelf in het buitenland geboren, dan moet hij — behalve indien het kind staatloos zou zijn — een verklaring afleggen waarin hij om toekenning van het Belgische staatsburgerschap aan het geadopteerde kind verzoekt. Dit moet vermijden dat het Belgische staatsburgerschap wordt toegekend aan personen waarvan men kan veronderstellen dat ze nog nauwelijks een band met België en zijn gemeenschappen bezitten.

In feite gaat het ook hier om een overname van de huidige regeling, zij het enigszins anders geformuleerd.

Art. 12

Het wetsvoorstel wil van de naturalisatie de manier bij uitstek maken voor vreemdelingen om het Belgische staatsburgerschap te verwerven, teneinde tot meer

davantage la législation. Les conditions dont est, à l'heure actuelle, assortie l'acquisition de la nationalité belge par naturalisation sont toutefois particulièrement minimalistes. C'est ainsi qu'un séjour d'à peine 3 ans en Belgique suffit et que l'étranger qui souhaite acquérir la citoyenneté belge par naturalisation ne doit plus, depuis l'entrée en vigueur de la loi instaurant une procédure accélérée de naturalisation, prouver d'une quelconque manière sa volonté d'intégration.

La naturalisation devrait venir couronner l'achèvement d'un processus d'intégration. Il est tout à fait erroné de croire que l'assouplissement de la procédure de naturalisation favorise l'intégration. S'il obtient la citoyenneté trop facilement, l'étranger n'éprouve en effet plus la nécessité de s'intégrer.

Il faut rejeter catégoriquement la pluralité des citoyennetés, comme le font nombre de pays européens. Il est inadmissible que, du fait qu'il peut jouer sur deux tableaux, l'étranger bénéficie d'un statut plus favorable que la personne qui est citoyen belge par filiation. La présente proposition de loi entend placer l'étranger qui souhaite devenir citoyen belge devant un choix non équivoque et l'obliger à renoncer à sa citoyenneté étrangère.

Dans l'état actuel de la législation, il est prévu que, pour obtenir la naturalisation, le demandeur doit avoir séjourné pendant au moins trois ans en Belgique. Bien que la durée du séjour ne constitue pas le critère le plus important, étant donné qu'elle n'est en soi pas révélatrice de l'intégration de l'étranger, ce délai est inférieur à celui fixé dans nombre d'autres pays européens. L'article proposé a dès lors pour objet de porter la durée requise du séjour à dix ans. Le conjoint étranger d'un citoyen belge peut bénéficier d'une mesure de faveur et ne doit avoir séjourné que trois ans en Belgique. Afin de ne pas compromettre les objectifs de la politique en matière d'aide au développement, le séjour en Belgique en tant qu'étudiant n'est pas pris en considération pour le calcul du délai requis pour la naturalisation.

L'âge auquel une demande de naturalisation peut être introduite est porté de dix-huit à vingt-cinq ans. Compte tenu de la portée de la naturalisation, cette mesure vise à garantir que le demandeur étranger a acquis une certaine maturité et qu'il ne fait pas un choix irréfléchi. L'âge de vingt-cinq ans figurait jusqu'en 1993 parmi les conditions à remplir par le candidat à la grande naturalisation.

La présente proposition de loi vise à imposer à l'étranger un examen de citoyenneté destiné à évaluer

eenvormigheid in de wetgeving te komen. De voorwaarden die echter vandaag gelden voor de verkrijging van de Belgische nationaliteit door naturalisatie, zijn bijzonder minimalistisch. Zo volstaat een verblijf in België van slechts drie jaar en moet de vreemdeling die door naturalisatie het Belgische staatsburgerschap wenst te verkrijgen, sinds de inwerkingtreding van de snel-Belgwet niet langer op enige wijze blijk geven van zijn integratiebereidheid.

Naturalisatie zou de bekroning moeten zijn van een voltooid integratieproces. Het is een schromelijke vergissing er vanuit te gaan dat een soepele naturalisatieprocedure de integratie bevordert. Door het Belgische staatsburgerschap al te gemakkelijk toe te kennen, valt bij de vreemdeling immers de noodzaak weg om zich te integreren.

Het meervoudige staatsburgerschap dient met klem te worden afgewezen, zoals dit in de wetgeving van heel wat Europese landen het geval is. Het is onduldbaar dat de vreemdeling een gunstiger statuut geniet dan de Belgische staatsburger door afstamming, doordat de eerste van twee walletjes kan eten. Dit wetsvoorstel wil de vreemdeling die door naturalisatie Belgisch staatsburger wenst te worden, voor een ondubbelzinnige keuze stellen en hem verplichten afstand te doen van zijn oorspronkelijke staatsburgerschap.

Momenteel geldt in België als voorwaarde voor naturalisatie een verblijfsduur van minimum drie jaar. Hoewel de verblijfsduur niet het belangrijkste criterium is, aangezien hij op zich niets zegt over de integratie van de vreemdeling, bedraagt die termijn minder dan in vele andere Europese landen. Dit artikel wil de verblijfsduur daarom op tien jaar brengen. De vreemde echtgenoot van een Belgisch staatsburger kan genieten van een gunstmaatregel en moet slechts drie jaar in België verbleven hebben. Om de bedoelingen van het beleid inzake ontwikkelingshulp niet te ondergraven, wordt het verblijf in België als student niet in aanmerking genomen voor de berekening van de voor de naturalisatie vereiste verblijfsduur.

De leeftijd waarop een verzoek tot naturalisatie kan ingediend worden, wordt van achttien jaar op vijfentwintig jaar gebracht. Dit moet er, gelet op de draagwijdte van de naturalisatie, voor zorgen dat de vreemdeling tot een zekere rijpheid is gekomen en dat hij geen ondoordachte keuze maakt. De leeftijd van vijfentwintig jaar gold ten andere tot 1993 als voorwaarde voor het bekomen van de grote naturalisatie.

Om de mate van integratie van de vreemdeling te kunnen vaststellen, wil dit wetsvoorstel hem verplichten

son degré d'intégration. La demande de naturalisation n'est recevable que si l'intéressé peut produire un certificat prouvant qu'il a réussi un tel examen.

La personne qui introduit la demande de naturalisation ne peut avoir été condamnée, sauf amnistie, effacement de condamnation ou réhabilitation, à un emprisonnement effectif de plus de trois mois en Belgique ou dans un autre État membre de l'Union européenne, ou avoir été condamnée dans un pays ne faisant pas partie de l'Union européenne à un emprisonnement effectif du chef d'une infraction passible d'un emprisonnement de trois mois ou plus aux termes de la loi belge, et elle doit pouvoir démontrer qu'elle est en mesure de pourvoir à ses besoins et à ceux des membres de sa famille.

L'avis du collège des bourgmestre et échevins est recueilli afin d'évaluer la bonne conduite, la volonté d'intégration et la capacité financière de l'intéressé.

Art. 13

La participation à un examen de citoyenneté permet de constater de façon objective la volonté d'intégration de l'intéressé. L'intéressé doit au minimum maîtriser, tant oralement qu'à l'écrit, la langue de la région dans laquelle il réside. Dans la dissertation qui doit permettre d'évaluer les connaissances linguistiques écrites de l'intéressé, ce dernier pourra expliquer pourquoi il souhaite acquérir la citoyenneté belge. Cette mesure permettra d'éviter que des personnes utilisent la procédure de naturalisation par pur intérêt personnel et non parce qu'elles désirent lier leur sort à celui de la communauté dans laquelle elles vivent. Il est également nécessaire d'évaluer la connaissance qu'a l'intéressé des principes juridiques et des règles fondamentales de notre société. L'épreuve orale peut s'avérer utile dans ce contexte. Étant donné que la Belgique est un État fédéral et que l'intégration de l'intéressé à notre société "belge" passe surtout par son intégration à la communauté de la région dans laquelle il réside, l'épreuve orale peut également servir à évaluer si le candidat connaît l'histoire et la culture de cette communauté et s'il a une connaissance minimale de la structure de l'État. Il est dès lors logique que les communautés soient chargées d'organiser les examens de citoyenneté.

Conformément aux articles 170, § 2, et 173 de la Constitution, les communautés pourront imposer une rétribution, à titre d'impôt, aux candidats.

een burgerschapsproef af te leggen. Het naturalisatieverzoek is slechts ontvankelijk indien de indiener een certificaat kan voorleggen waaruit blijkt dat hij voor zo een proef geslaagd is.

De indiener van het naturalisatieverzoek mag in het verleden, behoudens amnestie, uitwissing van veroordeling of herstel in eer en rechten, nog nooit veroordeeld zijn tot een effectieve gevangenisstraf van meer dan drie maanden in België of een ander land van de Europese Unie, dan wel in een land buiten de Europese Unie veroordeeld zijn tot een effectieve gevangenisstraf wegens een misdrijf waarop door de Belgische wet gevangenisstraf van drie maanden of meer is gesteld, en moet kunnen aantonen dat hij in de behoeften van zichzelf en van zijn gezinsleden kan voorzien.

Omtrent goed gedrag en zeden, de integratiewil en de financiële draagkracht van de betrokkene wordt het advies van het college van burgemeester en schepenen ingewonnen.

Art. 13

Het afnemen van een burgerschapsproef laat toe de integratiewil op een objectieve basis vast te stellen. Een minimaal vereiste is dat de belanghebbende de taal van het taalgebied waar hij woonachtig is, zowel mondeling als schriftelijk beheerst. In de verhandeling die naar de schriftelijke taalbeheersing peilt, kan de belanghebbende zijn besluit om Belgisch staatsburger te worden, toelichten. Op die manier kan verhinderd worden dat personen gebruik maken van de naturalisatieprocedure om louter persoonlijk gewin en niet omdat zij hun lot aan dat van de Gemeenschap wensen te verbinden. Verder moet de kennis van de rechtsbeginselen en grondnormen van onze samenleving worden nagegaan. Hiertoe kan de mondelinge proef nuttig zijn. Aangezien België een federale staat is en de integratie in onze "Belgische" samenleving in de eerste plaats verloopt via de integratie in de Gemeenschap van het gebied waar de betrokkene woonachtig is, kan in de mondelinge proef ook de kennis van de geschiedenis en cultuur van die Gemeenschap, alsook een elementaire kennis van de staatsstructuur worden getest. Om diezelfde reden is het logisch dat het de Gemeenschappen zijn die belast worden met het organiseren van de burgerschapsproeven.

Overeenkomstig de artikelen 170, § 2, en 173 van de Grondwet zullen de Gemeenschappen aan de kandidaten een retributie, als belasting, kunnen opleggen.

Afin de donner à l'intervention des communautés un fondement constitutionnel, une autre proposition de loi a pour objet la modification de l'article 5, § 1er, II, 3°, de la loi spéciale de réformes institutionnelles du 8 août 1980.

Art. 14

À l'heure actuelle, la demande de naturalisation est adressée à la Chambre des représentants (le cas échéant, par l'intermédiaire de l'officier de l'état civil), qui la transmet pour avis au parquet du tribunal de première instance (et à l'Office des étrangers et à la Sûreté de l'État). Cet article vise à renverser cette procédure. La demande est transmise à l'officier de l'état civil qui l'envoie, accompagnée de l'avis du collège des bourgmestre et échevins de la commune concernée, au parquet. Étant donné que la volonté d'intégration de l'intéressé a déjà été démontrée par la réussite de l'examen de citoyenneté, la tâche du parquet consistera principalement à vérifier qu'aucun fait grave n'empêche l'octroi de la citoyenneté. La demande n'est transmise à la Chambre des représentants que si l'avis est favorable. Cette procédure ne permettra plus d'ignorer les avis négatifs du parquet. Il faut absolument éviter que les hommes politiques approuvent des naturalisations en masse pour des raisons électorales sans réfléchir à leur impact. Cette façon de procéder permet en outre de résoudre totalement le problème préoccupant du bref délai d'avis.

Enfin, le procureur du Roi doit vérifier a posteriori que la personne naturalisée a respecté son engagement à renoncer à sa nationalité étrangère dans le délai prévu par la loi. Lorsqu'il est établi que l'intéressé n'a pas renoncé à sa nationalité étrangère, il perd de plein droit la citoyenneté belge.

Art. 15

L'acquisition collective de la citoyenneté belge est appelée, dans le Code de la nationalité belge, "Attribution de la nationalité belge par effet collectif d'un acte d'acquisition" (article 12 dudit Code). Il s'agit donc en l'occurrence de l'acquisition de la citoyenneté belge par un mineur par suite de l'acquisition volontaire de la citoyenneté belge par un auteur ou un adoptant. Les auteurs de la proposition de loi préfèrent le terme acquisition. Il

Om de tussenkomst van de Gemeenschappen een grondwettelijke basis te geven wordt in een ander wetsvoorstel de wijziging van artikel 5, § 1, II, 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen voorgesteld.

Art. 14

Vandaag is het zo dat het verzoek tot naturalisatie gericht wordt aan de Kamer van volksvertegenwoordigers (eventueel door toedoen van de ambtenaar van de burgerlijke stand), die het voor advies overzendt aan het parket van de rechtbank van eerste aanleg (en aan de Dienst Vreemdelingenzaken en de Dienst Veiligheid van de Staat). Dit artikel wil die gang van zaken omkeren. Het verzoek wordt overhandigd aan de ambtenaar van de burgerlijke stand, die het, samen met het advies van het college van burgemeester en schepenen van de betrokken gemeente, overmaakt aan het parket. Aangezien de integratiewil van de betrokkene reeds gebleken is uit het met vrucht afleggen van een burgerschapsproef, zal de taak van het parket er vooral in bestaan om na te gaan of er geen gewichtige feiten zijn die aan de verkrijging van het Belgische staatsburgerschap in de weg staan. Het verzoek wordt slechts aan de Kamer van volksvertegenwoordigers overgezonden in geval van een gunstig advies. Deze procedure zal een einde maken aan het lichtzinnig naast zich neerleggen van negatieve adviezen, verstrekt door het parket. Er dient tot elke prijs vermeden te worden dat politici om electorale redenen massaal naturalisaties goedkeuren zonder bij de impact hiervan stil te staan. Door deze werkwijze te hanteren, wordt bovendien het prangende probleem van de krappe adviestermijn ten gronde opgelost.

De procureur des Konings moet tenslotte a posteriori nagaan of de genaturaliseerde zijn verbintenis tot afstand van zijn oorspronkelijke staatsburgerschap binnen de door het wetboek bepaalde termijn heeft nageleefd. Wanneer vaststaat dat de genaturaliseerde nagelaten heeft afstand te doen van zijn oorspronkelijke staatsburgerschap, verliest hij van rechtswege zijn Belgische staatsburgerschap.

Art. 15

De collectieve verkrijging van het Belgische staatsburgerschap werd in het Wetboek van de Belgische nationaliteit "toekenning van de Belgische nationaliteit als gezamenlijk gevolg van een akte van verkrijging" genoemd (artikel 12 WBN). Bedoeld wordt hier de verwerving van het Belgische staatsburgerschap door een minderjarige als gevolg van de vrijwillige verkrijging door een ouder of adoptant van het Belgische

est vrai que l'enfant mineur obtient la citoyenneté sans avoir posé aucun acte lui-même, mais il s'agit d'une obtention basée sur l'acquisition volontaire de l'auteur ou de l'adoptant. Les personnes qui ont acquis la citoyenneté belge par effet collectif doivent également pouvoir la perdre par effet collectif. Si l'auteur ou l'adoptant perd la citoyenneté belge (par exemple, par déchéance), la personne qui s'est vu attribuer la citoyenneté belge par effet de l'acte de l'acquisition de la citoyenneté belge par l'intéressé doit également perdre la citoyenneté belge, à moins que cette personne ait déjà atteint l'âge de dix-huit ans.

Art. 16

Cet article a pour but de régulariser les situations résultant d'erreurs administratives. Si une personne a joui durant dix années de la possession de l'état de citoyen belge, mais que, par suite d'une erreur administrative des services de l'autorité, aucune acquisition formelle de la nationalité n'est encore intervenue, cette personne peut acquérir la citoyenneté belge en faisant une déclaration. L'article 16 reprend, dans ses grandes lignes, l'article 17 du Code de la nationalité belge. Les auteurs de la proposition de loi sont d'avis que le tribunal de première instance doit pouvoir refuser l'agrément de la déclaration non seulement en raison de la possession insuffisante de l'état de citoyen belge, mais également en raison de faits personnels graves.

Art. 17, 18, 19 et 20

Les articles 17, 18 et 19 concernent les circonstances qui peuvent entraîner la perte de la citoyenneté. Il est évident que celui qui acquiert volontairement la citoyenneté d'un autre pays perd automatiquement la citoyenneté belge. De même que dans le cas de la naturalisation, il faut, en l'espèce également, opter sans équivoque pour l'une ou l'autre citoyenneté. Le Code de la nationalité belge prévoyait également la possibilité de faire une déclaration pour renoncer à la citoyenneté belge (article 17, § 1er, 2°). Si l'étranger qui a obtenu la naturalisation n'a pas renoncé à sa nationalité d'origine dans le délai imparti, sa naturalisation est considérée comme nulle et non avenue. On peut en effet supposer, dans ce cas, que l'étranger est revenu sur son choix en faveur de la citoyenneté belge. L'attribution de la citoyenneté en raison de l'adoption par un citoyen belge est frappée de

staatsburgerschap. De indieners van het wetsvoorstel verkiezen de term verkrijging. Weliswaar verwerft de minderjarige het Belgische staatsburgerschap zonder dat hijzelf een rechtshandeling stelt, maar het is een verwerving, waaraan een vrijwillige verkrijging door de ouder of adoptant ten grondslag ligt. De personen die op collectieve wijze het Belgische staatsburgerschap hebben verworven, moeten het eveneens op collectieve wijze kunnen verliezen. Indien de ouder of adoptant het Belgische staatsburgerschap (bijvoorbeeld door vervallenverklaring) verliest, gaat het eveneens verloren voor de persoon die als gevolg van zijn verkrijging het Belgische staatsburgerschap verwierf, tenzij deze persoon reeds de leeftijd van achttien jaren heeft bereikt.

Art. 16

Dit artikel heeft tot doel administratieve vergissingen te regulariseren. Wanneer iemand tien jaar in het bezit van de staat van Belgisch staatsburger geweest is, doch er ten gevolge van een administratieve vergissing bij de overheidsdiensten formeel geen nationaliteitsverwerving plaats vond, kan hij door een verklaring af te leggen, het Belgische staatsburgerschap verwerven. Artikel 16 is grotendeels een overname van artikel 17 van het vigerende Wetboek van de Belgische nationaliteit. Naar de mening van de indieners van het wetsvoorstel moet de rechtbank van eerste aanleg niet slechts over de mogelijkheid beschikken om de inwilliging van de verklaring te weigeren op grond van een ontoereikend bezit van de staat van Belgisch staatsburger, maar eveneens omwille van gewichtige feiten eigen aan de persoon.

Art. 17, 18, 19 en 20

De artikelen 17, 18 en 19 betreffen de omstandigheden die tot het verlies van het Belgische staatsburgerschap aanleiding geven. Het ligt voor de hand dat iemand die vrijwillig het staatsburgerschap van een ander land verkrijgt, automatisch zijn Belgische staatsburgerschap verliest. Net als in het geval van naturalisatie geldt ook hier dat men een ondubbelzinnige keuze moet maken voor het ene of het andere staatsburgerschap. De mogelijkheid tot verklaring van afstand van het Belgische staatsburgerschap (artikel 17, § 1, 2°) was eveneens reeds voorzien in het Wetboek van de Belgische nationaliteit. Wanneer de vreemdeling die zich heeft laten naturaliseren, binnen de gestelde termijn geen afstand heeft gedaan van zijn oorspronkelijke staatsburgerschap, wordt zijn naturalisatie als onbestaande beschouwd. In dat geval mag immers

nullité s'il s'avère que l'intéressé avait déjà atteint l'âge de dix-huit ans au moment de son adoption.

L'article 18 concerne de manière spécifique les cas de perte de la citoyenneté belge par décision de justice. Le terme "déclaration de déchéance" (article 23) est repris du Code de la nationalité. Contrairement à ce qui est le cas s'il y a eu simplement perte de la citoyenneté belge, le recouvrement de la citoyenneté belge n'est pas souhaité en cas de déchéance. Est ainsi supprimée la possibilité prévue par la législation actuelle de recouvrer la citoyenneté par naturalisation. Pour le reste, la procédure applicable en ce qui concerne la déchéance, est similaire à celle qui est actuellement suivie. L'action en déchéance est toutefois poursuivie devant le tribunal de première instance, et non plus devant la cour d'appel.

L'article 19 habilite le Roi à retirer la citoyenneté belge, s'il est établi que celle-ci a été acquise de manière frauduleuse.

En ce qui concerne les mineurs, la règle est qu'ils restent citoyens belges aussi longtemps qu'un des auteurs ou adoptants conserve la citoyenneté belge. Si un auteur ou adoptant perd toutefois la citoyenneté belge et qu'aucun des auteurs ne possède la citoyenneté belge, les enfants mineurs la perdent également. Il faut non seulement éviter la pluralité de citoyennetés, mais également limiter la multipatridie au sein de la famille.

Art. 21

Les personnes qui ont perdu la citoyenneté belge doivent — ainsi que le prévoit également la législation actuelle — pouvoir recouvrer la citoyenneté belge de manière relativement simple. C'est ainsi qu'elles ne seront pas tenues de passer un examen de citoyenneté. Seules les personnes qui ont acquis la nationalité belge par filiation, adoption ou naissance pourront recouvrer la citoyenneté. Les personnes qui ont été déchues de la citoyenneté belge ou qui se la sont vu retirer ne pourront par contre pas la recouvrer. L'examen de citoyenneté ne sera pas obligatoire. Le recouvrement de la citoyenneté, tout comme son acquisition et sa perte, implique aussi

verondersteld worden dat de vreemdeling van zijn keuze voor het Belgische staatsburgerschap is teruggekomen. De verlening van het Belgische staatsburgerschap op grond van adoptie door een Belgisch staatsburger wordt ongedaan gemaakt, wanneer blijkt dat de betrokkene reeds meer dan achttien jaar was ten tijde van zijn adoptie.

Artikel 18 gaat specifiek over de gevallen waarin het Belgische staatsburgerschap verloren gaat op grond van een rechterlijke uitspraak. We nemen van het Wetboek van de Belgische nationaliteit (artikel 23) de term vervallenverklaring over. In tegenstelling tot het gewone verlies van het Belgische staatsburgerschap is de herkrijging van het Belgische staatsburgerschap in geval van vervallenverklaring niet gewenst. De mogelijkheid die de huidige wetgeving voorziet om via naturalisatie opnieuw het Belgische staatsburgerschap te verwerven, wordt daarmee afgeschaft. Voor het overige wordt inzake de vervallenverklaring een gelijkaardige procedure gevolgd als die welke op dit ogenblik gehanteerd wordt. De vordering tot vervallenverklaring wordt voortaan echter vervolgd voor de correctionele rechtbank en niet langer voor het hof van beroep.

Artikel 19 verleent aan de Koning de bevoegdheid om de verkrijging van het Belgische staatsburgerschap in te trekken, indien komt vast te staan dat het Belgische staatsburgerschap is verkregen door middel van fraude.

Voor minderjarigen geldt de regel dat zij Belgisch staatsburger blijven, zolang er een ouder of adoptant het Belgische staatsburgerschap behoudt. Wanneer een ouder of adoptant echter het Belgische staatsburgerschap verliest en geen van beide ouders het Belgische staatsburgerschap nog langer bezit, verliezen ook de minderjarige kinderen het Belgische staatsburgerschap. Er moet niet alleen vermeden worden dat individuen het meervoudig staatsburgerschap bezitten, multipatridie moet eveneens binnen het gezin beperkt worden.

Art. 21

Voor de personen die het Belgische staatsburgerschap hebben verloren, moet — zoals ook de huidige wetgeving voorziet — het mogelijk zijn om op relatief eenvoudige wijze het Belgische staatsburgerschap te herkrijgen. Zo kan van de verplichting om een burgerschapsproef of te leggen, worden afgezien. De herkrijging wordt voorbehouden voor diegenen die Belgisch staatsburger waren door toekenning (afstamming, adoptie of geboorte) en is bovendien uitgesloten voor diegenen waarvan het Belgische staatsburgerschap werd vervallen verklaard of werd ingetrokken. De burgerschapsproef is niet verplicht. Net zoals de

que l'on opte pour une seule citoyenneté. L'intéressé devra donc renoncer à sa citoyenneté étrangère. Cette renonciation devra, tout comme en cas de naturalisation, être contrôlée par le procureur du Roi.

Art. 22

La présente proposition de loi vise à limiter autant que possible le nombre de cas de pluralité de citoyennetés. C'est ainsi que l'étranger qui souhaite être naturalisé devra renoncer à sa citoyenneté étrangère. S'il subsiste une pluralité de citoyennetés, la meilleure manière de résoudre des conflits de législations consiste à appliquer le principe de territorialité, ce qui implique que les autorités administratives et judiciaires belges ne tiendront compte que de la citoyenneté belge d'une personne qui possède également la citoyenneté d'autres États.

En ce qui concerne la protection diplomatique, la présente proposition de loi contient une disposition qui, tout en respectant les règles en matière de droit des gens, permet de défendre les intérêts des citoyens mineurs possédant plusieurs citoyennetés qui ont été enlevés par un parent étranger.

Art. 23

En principe, toute personne qui, à la date de l'entrée en vigueur du présent code, possède la nationalité belge, est citoyen belge à partir de cette date.

Le code prévoit toutefois une série d'exceptions à ce principe. Eu égard à la légèreté avec laquelle la citoyenneté belge a été attribuée ces quinze dernières années, il est en effet conseillé de revoir un certain nombre d'attributions de la citoyenneté belge qui ont eu lieu depuis le 1er janvier 1992. L'annulation de l'attribution de la citoyenneté belge ne peut toutefois conduire à une condition d'apatride et n'est donc possible qu'à l'égard des personnes qui sont également citoyennes d'un ou de plusieurs autres États.

En premier lieu, les étrangers de la troisième génération, auxquels la nationalité belge avait été attribuée d'office en vertu de l'article 11 du Code de la nationalité belge, tel qu'il a été remplacé par l'article 1er de la loi du 13 juin 1991, ne sont plus considérés comme des citoyens belges. Leurs enfants mineurs perdent dès lors aussi la citoyenneté belge. Cette mesure ne s'applique toutefois que pour autant que la perte de la citoyenneté

verwerving en het verlies, houdt ook de herkrijging van het Belgische staatsburgerschap een keuze voor één staatsburgerschap in. De betrokkene moet dus afstand doen van zijn vreemde staatsburgerschap. Dit moet, net zoals bij de naturalisatie, gecontroleerd worden door de procureur des Konings.

Art. 22

Het wetsvoorstel wil het aantal gevallen van meervoudig staatsburgerschap zoveel mogelijk beperken. Zo wordt van de vreemdeling die zich wenst te laten naturaliseren, geëist dat hij van zijn vreemde staatsburgerschap afstand doet. Voor de gevallen waarin meervoudig staatsburgerschap nog voorkomt, bestaat de beste manier om wetsconflicten op te lossen in de toepassing van het territorialiteitsprincipe. Dit impliceert dat de gerechtelijke en administratieve overheden enkel rekening houden met het Belgische staatsburgerschap van een persoon die daarnaast ook nog het staatsburgerschap van andere staten bezit.

In verband met de diplomatieke bescherming werd een regeling opgenomen die de regels van het volkenrecht eerbiedigt, maar die het mogelijk maakt om op te komen voor minderjarige Belgische staatsburgers met meervoudig staatsburgerschap die door een vreemde ouder zijn ontvoerd.

Art. 23

Het uitgangspunt is dat eenieder die, op de datum van inwerkingtreding van dit wetboek, de Belgische nationaliteit bezit, vanaf die datum Belgisch staatsburger is.

Op dit uitgangspunt maakt het wetboek echter een aantal uitzonderingen. Gezien de lichtzinnige manier waarop het Belgische staatsburgerschap de laatste vijftien jaar werd verleend, is het immers aangewezen een aantal verleningen van het Belgische staatsburgerschap sinds 1 januari 1992 te herzien. Het terugschroeven van de verlening van het Belgische staatsburgerschap mag echter niet leiden tot staatloosheid en is dus enkel mogelijk ten aanzien van personen die tevens staatsburger van één of meer andere staten zijn.

Allereerst worden de vreemdelingen van de derde generatie aan wie krachtens artikel 11 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, vervangen bij artikel 1 van de wet van 13 juni 1991, de Belgische nationaliteit van rechtswege werd toegekend, niet langer als Belgische staatsburgers beschouwd. Hun minderjarige kinderen verliezen dan eveneens het Belgische staatsburgerschap. Een en ander vindt echter slechts toepassing voor zover het verlies van het Belgische staatsburger-

belge ne conduise pas à déposséder l'intéressé de toute citoyenneté.

Les étrangers qui ont été naturalisés depuis la modification de la loi en 1993 ne sont plus inconditionnellement considérés comme citoyens belges que s'ils ne sont pas citoyens d'un autre état que l'État belge. Si toutefois, ils sont également citoyens d'un ou de plusieurs autres états, ils perdent la citoyenneté belge, si, dans les trois ans de l'entrée en vigueur du présent code, ils ne renoncent pas à leur(s) citoyenneté(s) étrangère(s) et si, dans le même délai, ils ne réussissent pas un examen de citoyenneté.

Dans ce cas, leurs enfants mineurs perdent également la citoyenneté belge, sauf s'ils devenaient apatrides en perdant la citoyenneté belge.

Les dispositions évoquées à l'encontre des personnes qui ont été naturalisées depuis la modification de la loi en 1993 et leurs enfants mineurs s'appliquent également aux personnes qui ont acquis la nationalité belge autrement que par naturalisation ou par décision judiciaire après le 1er janvier 1992, ainsi qu'à leurs enfants mineurs.

Les personnes majeures qui doivent la nationalité belge exclusivement à un parent ou un adoptant qui a été naturalisé après 1993, ou à un parent ou un adoptant qui a acquis la nationalité belge après le 1er janvier 1992 autrement que par naturalisation ou par décision judiciaire, et qui sont également citoyens d'un ou de plusieurs autres états que l'État belge, doivent également réussir un examen de citoyenneté dans les trois ans de l'entrée en vigueur du présent code et renoncer à leur(s) citoyenneté(s) étrangère(s) si elles souhaitent conserver leur citoyenneté.

Art. 3

La présente proposition vise à modifier le Code judiciaire en vue de mettre celui-ci en concordance avec les dispositions de la loi proposée, qui donnent au tribunal correctionnel compétence pour connaître des actions en déchéance de la citoyenneté.

Art. 4

Pour éviter tout malentendu, il est proposé de prévoir à l'article 634 du Code d'instruction criminelle, que la

schap er niet toe leidt dat de betrokkene niet langer een staatsburgerschap bezit.

De vreemdelingen die sinds de wetswijziging van 1993 genaturaliseerd werden, worden slechts onvoorwaardelijk als Belgische staatsburgers beschouwd, indien zij, behalve Belgisch staatsburger, geen staatsburger van een andere staat zijn. Zijn zij evenwel tevens staatsburger van één of meer andere staten, dan verliezen zij het Belgische staatsburgerschap, indien zij binnen de drie jaar na de inwerkingtreding van dit wetboek geen afstand doen van hun vreemde staatsburgerschap(pen), alsmede indien zij binnen dezelfde termijn niet slagen voor een burgerschapsproef.

In dat geval verliezen eveneens hun minderjarige kinderen het Belgische staatsburgerschap, tenzij zij door het verlies van het Belgische staatsburgerschap staatloos zouden worden.

Wat hiervoor gezegd werd over de personen die sinds de wetswijziging van 1993 genaturaliseerd werden en hun minderjarige kinderen, is van overeenkomstige toepassing op de personen die sinds 1 januari 1992, anders dan door naturalisatie of dan ingevolge een rechterlijke uitspraak, de Belgische nationaliteit verkregen, en hun minderjarige kinderen.

De meerderjarige personen die de Belgische nationaliteit uitsluitend ontlenen aan een ouder of adoptant die na 1993 genaturaliseerd werd of aan een ouder of adoptant die na 1 januari 1992, anders dan door naturalisatie of dan ingevolge een rechterlijke uitspraak, de Belgische nationaliteit verkreeg, en die behalve Belgisch staatsburger tevens staatsburger van één of meer andere staten zijn, moeten eveneens binnen de drie jaar na de inwerkingtreding van dit wetboek slagen voor een burgerschapsproef en afstand doen van hun vreemde staatsburgerschap(pen), willen zij staatsburger blijven.

Art. 3

Het Gerechtelijk Wetboek wordt gewijzigd om het in overeenstemming te brengen met de bepalingen van deze wet, die de correctionele rechtbank bevoegd maken om kennis te nemen van de vorderingen tot vervallenverklaring van het staatsburgerschap.

Art. 4

In artikel 634 van hetzelfde wetboek wordt voor alle duidelijkheid bepaald dat degene die ingevolge een

réhabilitation ne restitue pas la citoyenneté à celui qui a été déchu de celle-ci par une condamnation pénale.

Art. 5, 6, 7, 8 et 9

Ces articles modifient les dispositions légales qui avaient aussi été modifiées par la loi du 28 juin 1984. Il s'agit en l'occurrence de lois particulières relatives à l'acquisition de la citoyenneté belge, qui avaient été promulguées à la suite des deux guerres mondiales. La référence aux articles du Code de la nationalité belge est remplacée par une référence aux articles correspondants du Code de la citoyenneté proposé.

Eu égard à la formulation de l'article 1er de l'arrêté-loi du 12 octobre 1918, modifié par les lois du 15 décembre 1980 et du 28 juin 1984, il est toutefois nécessaire de maintenir le renvoi au Code de la nationalité belge et d'ajouter le renvoi au Code de la citoyenneté (article 5 de la proposition de loi).

Art. 12

Dans les lois et arrêtés particuliers, il y aura lieu de remplacer le mot "nationalité" par le mot "citoyenneté". Le gouvernement pourra prendre les arrêtés nécessaires à cet effet.

strafrechtelijke veroordeling het Belgische staatsburgerschap verliest, niet opnieuw Belg wordt door herstel in eer en rechten.

Art. 5, 6, 7, 8 en 9

Deze artikelen wijzigen de wetsbepalingen die ook door de wet van 28 juni 1984 werden gewijzigd. Het gaat hier om bijzondere wetten betreffende de verwerving van het Belgische staatsburgerschap die werden uitgevaardigd naar aanleiding van de beide wereldoorlogen. De verwijzing naar de bepalingen van het Wetboek van de Belgische nationaliteit werd vervangen door een verwijzing naar de daarmee overeenstemmende bepalingen van het voorgestelde Staatsburgerschapswetboek.

De redactie van artikel 1 van de besluitwet van 12 oktober 1918, gewijzigd bij de wetten van 15 december 1980 en 28 juni 1984, maakt het evenwel noodzakelijk de verwijzing naar het Wetboek van de Belgische nationaliteit te laten staan en de verwijzing naar het Staatsburgerschapswetboek toe te voegen (artikel 5 van het wetsvoorstel).

Art. 12

In de bijzondere wetten en besluiten zal het woord "nationaliteit" vervangen moeten worden door het woord "staatsburgerschap". De regering zal daartoe de nodige besluiten kunnen uitvaardigen.

Bert SCHOOFS (VB)
Hagen GOYVAERTS (VB)
Gerolf ANNEMANS (VB)
Alexandra COLEN (VB)
Peter LOGGHE (VB)
Filip DE MAN (VB)
Guy D'HAESELEER (VB)

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

Il est instauré un Code de la citoyenneté contenant les dispositions suivantes:

"CODE DE LA CITOYENNETÉ

CHAPITRE PREMIER. **Dispositions générales**

Article 1er. Par citoyenneté belge, il y a lieu d'entendre l'apparte-nance à l'une des trois communautés visées à l'article 2 de la Constitution.

Pour l'application des dispositions du présent Code en matière d'attribution et d'acquisition de la citoyenneté belge, est réputée mineure la personne qui n'a pas encore atteint l'âge de dix-huit ans accomplis, à moins qu'elle ne soit déjà majeure en vertu de la loi.

Pour l'application du présent Code, un séjour en Belgique n'est pris en considération que pour autant qu'au cours de ce séjour, l'intéressé ait été inscrit au registre des étrangers ou au registre de la population.

Art. 2. L'attribution, l'acquisition, la perte ou le recouvrement de la citoyenneté belge, de quelque cause qu'ils procèdent, ne produisent d'effet que pour l'avenir.

Art. 3. La filiation n'a d'effet de plein droit en matière de citoyenneté belge que si elle est établie avant que l'enfant n'atteigne l'âge de dix-huit ans ou ne soit émancipé avant cet âge.

Art. 4. La preuve de la citoyenneté belge est faite en établissant l'existence des conditions et formalités requises par la loi belge.

Toutefois, lorsque la citoyenneté belge trouve sa seule source dans la filiation ou l'adoption, elle est tenue pour établie, sauf preuve contraire, si la personne dont l'intéressé prétend tenir cette citoyenneté belge a joui d'une manière constante de la possession d'état de Belge.

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

Een Staatsburgerschapswetboek wordt ingevoerd met de volgende bepalingen:

"STAATSBURGERSCHAPSWETBOEK

HOOFDSTUK I. **Algemene bepalingen**

Artikel 1. Met het Belgische staatsburgerschap wordt bedoeld het behoren tot een van de drie Gemeenschappen zoals bedoeld in artikel 2 van de Grondwet.

Voor de toepassing van de bepalingen van dit Wetboek inzake de toekenning en de verkrijging van het Belgische staatsburgerschap wordt als minderjarig beschouwd hij die de volle leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt, tenzij hij volgens zijn nationale wet reeds meerderjarig is.

Een hoofdverblijf in België wordt voor de toepassing van dit Wetboek slechts in aanmerking genomen, voor zover de betrokkene tijdens dat hoofdverblijf ingeschreven is in het vreemdelingenregister of het bevolkingsregister.

Art. 2. Toekenning, verkrijging, verlies en herkrijging van het Belgische staatsburgerschap, uit welke oorzaak ook, hebben alleen gevolg voor de toekomst.

Art. 3. De afstamming heeft inzake het bezit van het Belgische staatsburgerschap alleen dan van rechtswege gevolg indien ze is vastgesteld voordat het kind de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt of ontvoogd wordt voor die leeftijd.

Art. 4. Het bewijs van het Belgische staatsburgerschap wordt geleverd door aan te tonen dat de bij de Belgische wet opgelegde voorwaarden en vormvereisten zijn vervuld.

Wanneer het Belgische staatsburgerschap alleen op afstamming of adoptie berust, wordt zij, behoudens tegenbewijs, als bewezen beschouwd, indien de persoon aan wie de belanghebbende zijn Belgische staatsburgerschap beweert te ontlenen, zonder onderbreking de staat van Belgisch staatsburger heeft bezeten.

Une personne possède l'état de Belge si elle exerce les droits qui sont reconnus exclusivement aux citoyens belges.

Art. 5. Tout acte juridique ayant pour objet l'attribution, l'acquisition, la conservation, la perte ou le recouvrement de la citoyenneté belge peut être accompli en vertu d'une procuration spéciale et authentique.

Art. 6. Les personnes qui sont incapables en raison d'une déficience mentale sont représentées, pour accomplir des actes juridiques en matière de citoyenneté, par leur représentant légal.

Les personnes pourvues d'un administrateur provisoire peuvent être représentées par ce dernier.

CHAPITRE II. **L'obtention de la citoyenneté belge**

Art. 7. § 1er. La citoyenneté belge s'obtient par:

1° attribution, si elle n'est pas subordonnée à un acte volontaire de l'intéressé en vue de cette obtention;

2° acquisition, si elle est subordonnée à un acte volontaire de l'intéressé en vue de cette obtention.

La citoyenneté belge s'obtient également par acquisition si l'intéressé est une personne mineure qui a obtenu la citoyenneté belge à la suite d'un acte volontaire d'un parent ou d'un adoptant qui a autorité sur elle.

§ 2. La citoyenneté belge est attribuée, aux conditions fixées dans le présent Code, à ceux qui:

1° descendent d'un citoyen belge;
2° sont nés en Belgique;
3° ont été adoptés par un citoyen belge.

§ 3. La citoyenneté belge s'acquiert aux conditions fixées dans le présent Code:

1° par naturalisation;
2° par acquisition collective;
3° et par déclaration de possession d'état de citoyen belge.

Iemand bezit de staat van Belgisch staatsburger, indien hij de rechten uitoefent die uitsluitend aan Belgische staatsburgers worden toegekend.

Art. 5. Iedere rechtshandeling met betrekking tot de toekenning, de verkrijging, het behoud, het verlies of de herkrijging van het Belgische staatsburgerschap, kan worden verricht krachtens een bijzondere en authentieke volmacht.

Art. 6. Personen die onbekwaam zijn uit hoofde van hun geestestoestand, worden, voor het verrichten van rechtshandelingen inzake staatsburgerschap, vertegenwoordigd door hun wettelijke vertegenwoordiger.

Personen aan wie een voorlopige bewindvoerder is toegevoegd kunnen door hem worden vertegenwoordigd.

HOOFDSTUK II. **De verwerving van het belgische staatsburgerschap**

Art. 7. § 1. Verwerving van het Belgische staatsburgerschap gebeurt door:

1° toekenning van dat burgerschap, die geen vrijwillige handeling van de belanghebbende met het oog op deze verwerving veronderstelt;
2° verkrijging van dat burgerschap, die een vrijwillige handeling van de belanghebbende met het oog op deze verwerving veronderstelt.

Het Belgische staatsburgerschap wordt eveneens verworven via verkrijging indien de belanghebbende een minderjarige persoon is die het Belgische staatsburgerschap heeft verworven als gevolg van een vrijwillige handeling van een ouder of adoptant die over de belanghebbende het gezag uitoefent.

§ 2. Het Belgische staatsburgerschap wordt onder de voorwaarden zoals bepaald in dit Wetboek toegekend op grond van:

1° de afstamming van een Belgisch staatsburger;
2° de geboorte in België;
3° of de adoptie door een Belgisch staatsburger.

§ 3. Het Belgische staatsburgerschap wordt onder de voorwaarden zoals bepaald in dit Wetboek verkregen:

1° door naturalisatie;
2° door collectieve verkrijging;
3° of door verklaring van het bezit van de staat van Belgisch staatsburger.

Section première. *Attribution de la citoyenneté belge en raison de la descendance d'un citoyen belge*

Art. 8. § 1er. Sont citoyens belges:

1 ° l'enfant né en Belgique d'un citoyen belge;

2° l'enfant né à l'étranger d'un citoyen belge né en Belgique ou dans des territoires qui, à l'époque de la naissance de celui-ci, étaient soumis à la souveraineté belge ou confiés à l'administration de la Belgique;

3° l'enfant né à l'étranger d'un auteur belge ayant fait, dans un délai de cinq ans à dater de la naissance, une déclaration réclamant, pour son enfant, l'attribution de la citoyenneté belge;

4° et l'enfant né d'un auteur belge, à condition que l'enfant ne possède pas ou ne conserve pas jusqu'à l'âge de dix-huit ans ou son émancipation avant cet âge, une autre nationalité.

La déclaration prévue à l'alinéa 1er, 3°, est faite devant l'officier de l'état civil de la résidence principale de l'intéressé ou, à l'étranger, devant le chef de la mission diplomatique ou consulaire belge. Elle est transcrite sur le registre aux actes de naissance, soit sur le registre supplétoire, soit sur un registre spécial tenu en double. L'officier de l'état civil instrumente sans l'assistance de témoins. Cette déclaration est, en outre, mentionnée en marge de l'acte de naissance dressé ou transcrit en Belgique.

Celui à qui la citoyenneté belge a été attribuée en vertu de l'alinéa 1er, 4°, conserve cette citoyenneté belge tant qu'il n'a pas été établi, avant qu'il n'ait atteint l'âge de dix-huit ans ou n'ait été émancipé avant cet âge, qu'il possède une nationalité étrangère.

§ 2. Pour l'application du § 1er, l'auteur doit, s'il est mort avant la naissance de l'enfant, avoir eu la citoyenneté belge au jour de son décès.

§ 3. La filiation établie à l'égard d'un citoyen belge après la date du jugement ou de l'arrêt homologuant ou prononçant l'adoption, n'attribue la citoyenneté belge à l'enfant que si cette filiation est établie à l'égard de l'adoptant ou du conjoint de celui-ci.

§ 4. La personne à laquelle a été attribuée la citoyenneté belge en raison de sa filiation à l'égard d'un citoyen belge, conserve cette nationalité belge si la filiation

Afdeling 1. *Toekenning van het Belgische staatburgerschap op grond van de afstamming van een Belgisch staatsburger*

Art. 8. § 1. Belgisch staatsburger zijn:

1° het kind geboren in België uit een Belgisch staatsburger;

2° het kind geboren in het buitenland uit een Belgisch staatsburger geboren in België of in een gebied dat ten tijde van de geboorte van deze laatste onder Belgische soevereiniteit of onder Belgisch bestuur stond;

3° het kind geboren in het buitenland uit een Belgisch staatsburger die, binnen een termijn van vijf jaar na de geboorte van het kind, een verklaring heeft afgelegd waarin hij verzoekt om toekenning van het Belgische staatsburgerschap aan zijn kind;

4° en het kind geboren uit een Belgisch staatsburger, op voorwaarde dat het kind geen ander staatsburgerschap bezit of behoudt tot de leeftijd van achttien jaar of tot zijn ontvoogding voor die leeftijd.

De verklaring bedoeld in het eerste lid, 3°, wordt afgelegd ten overstaan van de ambtenaar van de burgerlijke stand van de hoofdverblijfplaats van de belanghebbende of, in het buitenland, ten overstaan van het hoofd van de Belgische diplomatieke zending of consulaire post. Zij wordt ingeschreven in het register van de geboorteakten of in het aanvullend register of in een bijzonder in tweevoud gehouden register. De ambtenaar van de burgerlijke stand treedt op zonder getuigen. Bovendien wordt deze verklaring vermeld op de kant van de geboorteakte die in België is gemaakt of overgeschreven.

Degene aan wie het Belgische staatsburgerschap krachtens het eerste lid, 4°, is toegekend, behoudt het Belgische staatsburgerschap zolang niet is aangetoond, voordat hij de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt of ontvoogd is voor die leeftijd, dat hij een vreemd staatsburgerschap bezit.

§ 2. Voor de toepassing van § 1 dient de ouder, indien hij voor de geboorte van het kind overleden is, op de dag van zijn overlijden het Belgische staatsburgerschap bezeten te hebben.

§ 3. De afstamming vastgesteld ten aanzien van een Belgisch staatsburger na de datum van het vonnis of het arrest dat de adoptie homologeert of uitspreekt, verleent het Belgische staatsburgerschap maar aan het kind, indien die afstamming wordt vastgesteld ten aanzien van de adoptant of diens echtgenoot.

§ 4. De persoon aan wie het Belgische staatsburgerschap werd toegekend op grond van de afstamming van een Belgisch staatsburger, behoudt het Belgische

cesse d'être établie après qu'elle a atteint l'âge de dix-huit ans ou a été émancipée avant cet âge.

Si la filiation cesse d'être établie avant l'âge de dixhuit ans ou l'émancipation antérieure à cet âge, les actes passés avant que la filiation cesse d'être établie et dont la validité est subordonnée à la possession de la citoyenneté belge, ne peuvent être contestés pour le seul motif que l'intéressé n'avait pas cette citoyenneté belge. Il en est de même des droits acquis avant la même date.

Section 2. *Attribution de la citoyenneté belge en raison de la naissance en Belgique*

Art. 9. § 1er. Est citoyen belge l'enfant né en Belgique et qui, au moment de sa naissance, serait apatride s'il n'avait cette citoyenneté.

L'alinéa 1er n'est toutefois pas d'application si l'enfant peut obtenir une autre nationalité moyennant l'accomplissement par son/ses représentant(s) légaux d'actes administratifs auprès des autorités diplomatiques ou consulaires du pays des parents ou de l'un d'eux.

L'enfant nouveau-né trouvé en Belgique est présumé, jusqu'à preuve du contraire, être né en Belgique.

§ 2. La personne à laquelle la citoyenneté belge a été attribuée en vertu de sa naissance en Belgique conserve cette citoyenneté lorsque sa naissance en Belgique ou sa condition d'apatride au moment de la naissance cesse d'être établie après qu'elle a atteint l'âge de dix-huit ans ou qu'elle a été émancipée avant cet âge.

Si la naissance en Belgique ou la condition d'apatride au moment de la naissance cesse d'être établie avant l'âge de dix-huit ans ou l'émancipation, les actes passés quand la naissance en Belgique ou la condition d'apatride était encore établie et dont la validité est subordonnée à la possession de la citoyenneté belge ne peuvent être contestés pour le seul motif que l'intéressé n'avait pas cette citoyenneté. Il en est de même pour les droits acquis avant la même date.

staatsburgerschap, wanneer zijn afstamming niet langer vaststaat nadat hij de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt of ontvoogd is voor die leeftijd.

Indien zijn afstamming niet langer vaststaat voordat hij de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt of voordat hij ontvoogd is, kunnen de handelingen die zijn aangegaan toen de afstamming nog vaststond en voor de geldigheid waarvan het bezit van het Belgische staatsburgerschap vereist was, niet worden betwist enkel en alleen omdat de belanghebbende het Belgische staatsburgerschap niet bezat. Hetzelfde geldt voor de rechten welke voor die datum verkregen zijn.

Afdeling 2. *Toekenning van het Belgische staatsburgerschap op grond van de geboorte in België*

Art. 9. § 1. Belgisch staatsburger is het kind geboren in België dat op het ogenblik van de geboorte staatloos zou zijn, indien het niet in het bezit was van het Belgisch staatsburgerschap.

Het eerste lid zal evenwel niet van toepassing zijn indien het kind een andere nationaliteit kan verkrijgen, mits zijn wettelijke vertegenwoordiger(s) administratieve handelingen verrichten bij de diplomatieke of consulaire overheden van het land van de ouders of van één van hen.

Het in België gevonden pasgeboren kind wordt, behoudens bewijs van het tegendeel, vermoed in België te zijn geboren.

§ 2. De persoon aan wie het Belgische staatsburgerschap werd toegekend op grond van de geboorte in België, behoudt het Belgische staatsburgerschap, wanneer zijn geboorte in België of zijn staatloosheid op het ogenblik van de geboorte niet langer vaststaat nadat hij de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt of ontvoogd is voor die leeftijd.

Indien zijn geboorte in België of zijn staatloosheid op het ogenblik van de geboorte niet langer vaststaat voordat hij de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt of voor hij ontvoogd is, kunnen de handelingen die zijn aangegaan toen de geboorte in België of de staatloosheid nog vaststond en voor de geldigheid waarvan het bezit van het Belgische staatsburgerschap vereist was, niet worden betwist enkel en alleen omdat de belanghebbende het Belgische staatsburgerschap niet bezat. Hetzelfde geldt voor de rechten welke voor die datum verkregen zijn.

Section 3. *Attribution de la citoyenneté belge en raison d'une adoption par un citoyen belge*

Art. 10. § 1er. Sont citoyens belges:

1° l'enfant né en Belgique et adopté par un Belge;

2° l'enfant né à l'étranger et adopté par un Belge né en Belgique ou dans des territoires qui, à l'époque de la naissance de ce dernier, étaient soumis à la souveraineté belge ou confiés à l'administration de la Belgique;

3° l'enfant né à l'étranger et adopté par un Belge ayant fait, dans un délai de cinq ans à partir de la date de l'adoption, une déclaration réclamant l'attribution de la citoyenneté belge à l'enfant;

4° l'enfant adopté par un citoyen belge et qui, sinon, serait apatride.

La déclaration prévue à l'alinéa 1er, 3°, est faite, inscrite et mentionnée conformément à l'article 8, § 1er, alinéa 2.

§ 2. La citoyenneté belge est acquise à la date à laquelle l'adoption produit ses effets pour autant que l'intéressé n'ait pas, à cette date, atteint l'âge de dix-huit ans ou ne soit pas émancipé avant cet âge.

Section 4. *Acquisition de la citoyenneté belge par naturalisation*

Art. 11. La naturalisation confère la citoyenneté belge. Elle est une faveur qui ne peut être accordée que lorsqu'il n'existe pas de présomption que le candidat pourrait constituer un danger pour l'ordre public, les bonnes moeurs, la santé publique ou la sécurité de l'État.

Art. 12. § 1er. La demande de naturalisation est recevable si l'intéressé satisfait aux conditions suivantes:

1° sa loi nationale autorise qu'il perde sa nationalité initiale en cas d'acquisition de la citoyenneté belge;

2° il s'engage à renoncer à sa nationalité initiale dans les six mois qui suivent la publication de l'acte de naturalisation au *Moniteur belge*;

3° il a eu sa résidence principale en Belgique pendant dix ans au moins, sans que cette période ait été interrompue par une période ayant excédé deux ans.

Afdeling 3. *Toekenning van het Belgische staatsburgerschap op grond van de adoptie door een Belgisch staatsburger*

Art. 10. § 1. Belgisch staatsburger zijn:

1° het kind geboren in België dat geadopteerd wordt door een Belgisch staatsburger;

2° het kind geboren in het buitenland dat geadopteerd wordt door een Belgisch staatsburger geboren in België of in een gebied dat ten tijde van de geboorte van deze laatste onder Belgische soevereiniteit of onder Belgisch bestuur stond;

3° het kind geboren in het buitenland dat geadopteerd wordt door een Belgisch staatsburger die, binnen een termijn van vijf jaar na de adoptie van het kind, een verklaring heeft afgelegd waarin hij verzoekt om toekenning van het Belgische staatsburgerschap aan het kind;

4° het kind dat geadopteerd wordt door een Belgisch staatsburger, indien het anders staatloos zou zijn.

De verklaring bedoeld in het eerste lid, 3° wordt afgelegd, ingeschreven en vermeld, zoals bepaald in artikel 8, § 1, tweede lid.

§ 2. Het Belgische staatsburgerschap wordt verworven op de dag dat de adoptie uitwerking krijgt, op voorwaarde dat de betrokkene die dag de leeftijd van achttien jaar niet bereikt heeft of niet ontvoogd is voor die leeftijd.

Afdeling 4. *Verkrijging van het Belgische staatsburgerschap op grond van naturalisatie*

Art. 11. De naturalisatie verleent het Belgische staatsburgerschap. Zij is een gunst die slechts kan worden verleend wanneer er geen vermoedens bestaan dat de kandidaat een gevaar zou kunnen zijn voor de openbare orde, de goede zeden, de volksgezondheid of de veiligheid van de Staat.

Art. 12. § 1. Het verzoek tot naturalisatie is ontvankelijk indien de belanghebbende aan de volgende voorwaarden voldoet:

1° zijn nationale wet laat toe dat hij zijn oorspronkelijke staatsburgerschap verliest in geval van verkrijging van het Belgische staatsburgerschap;

2° hij verbindt er zich toe afstand van zijn oorspronkelijke staatsburgerschap te doen binnen de zes maanden na de bekendmaking van de akte van naturalisatie in het *Belgisch Staatsblad*;

3° hij heeft gedurende minstens tien jaar zijn hoofdverblijfplaats in België gehad, niet onderbroken door een periode die de duur van twee jaar te boven gaat.

Les années durant lesquelles l'intéressé a résidé en Belgique sur la base d'une autorisation de séjourner plus de trois mois dans le Royaume pour y faire des études dans l'enseignement supérieur ou y suivre une année préparatoire à l'enseignement supérieur, conformément à l'article 58 de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, ne peuvent être prises en considération pour satisfaire à la condition de résidence.

Le délai de dix ans est ramené à cinq ans pour le conjoint étranger d'un citoyen belge si les époux ont été mariés et ont résidé ensemble en Belgique sans interruption au cours des trois ans qui ont précédé la demande de naturalisation.

Le Roi peut dispenser n'importe quel candidat de la condition de résidence pour mérites particuliers;

4° il a atteint l'âge de vingt-cinq ans;

5° il a réussi à un examen de citoyenneté;

6° il n'a jamais été condamné, en Belgique ou dans un autre État membre de l'Union européenne, à un emprisonnement effectif de plus de trois mois, pour lequel il n'a pas bénéficié d'une amnistie, d'un effacement de condamnation ou d'une réhabilitation, et n'a pas été condamné non plus, dans un autre État, à un emprisonnement effectif du chef d'une infraction passible, selon la loi belge, d'un emprisonnement de trois mois ou plus;

7° il est en mesure de pourvoir à ses propres besoins et à ceux des membres de sa famille et il n'a pas de dette fiscale;

8° il fait une déclaration de loyauté, par laquelle il promet de respecter la démocratie parlementaire, la séparation de l'Église et de l'État, les lois nationales ainsi que les usages et la culture de la communauté à laquelle il désire appartenir;

9° il fournit un certificat établi par un organisme d'inspection médicale habilité à cet effet par le Roi dont il ressort qu'il ne constitue pas un danger grave pour la santé publique;

10° il produit un certificat de bonne vie et moeurs établi par les autorités belges.

§ 2. L'avis du collège des bourgmestre et échevins de la commune où l'intéressé a sa résidence principale est recueilli afin d'évaluer la volonté d'intégration, la bonne conduite et la capacité financière du candidat.

Art. 13. § 1er. L'examen de citoyenneté visé à l'article 12, § 1er, 5°, comporte les parties suivantes:

De jaren gedurende dewelke de belanghebbende in België verbleef op grond van een machtiging, overeenkomstig artikel 58 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, om langer dan drie maanden in het Rijk te verblijven teneinde er te studeren in het hoger onderwijs of er een voorbereidend jaar tot hoger onderwijs te volgen, kunnen niet in rekening worden gebracht om te voldoen aan het vereiste inzake verblijfsduur.

De termijn van tien jaar wordt verminderd tot vijf jaar voor de vreemde echtgenoot van een Belgisch staatsburger, indien de echtgenoten tijdens de drie jaar die aan het naturalisatieverzoek voorafgaan, onafgebroken gehuwd waren en samen in België verbleven.

De Koning kan om het even welke kandidaat wegens bijzondere verdiensten vrijstellen van de voorwaarde inzake verblijfsduur;

4° hij heeft de leeftijd van vijfentwintig jaar bereikt;

5° hij is geslaagd voor een burgerschapsproef;

6° hij werd in België of in een andere lidstaat van de Europese Unie nog nooit veroordeeld tot een effectieve gevangenisstraf van meer dan drie maanden waarvoor geen amnestie, uitwissing van veroordeling of herstel in eer en rechten werd verkregen, en werd evenmin in een andere Staat veroordeeld tot een effectieve gevangenisstraf wegens een misdrijf waarop door de Belgische wet gevangenisstraf van drie maanden of meer is gesteld;

7° hij kan in de behoeften van zichzelf en van zijn gezinsleden voorzien en heeft geen belastingschulden;

8° hij legt een loyaliteitsverklaring af, waarin hij respect belooft voor de parlementaire democratie, de scheiding van kerk en Staat, de nationale wetten, alsook de gewoonten en de cultuur van de Gemeenschap waartoe hij wenst te behoren;

9° hij levert een attest af van een daartoe door de Koning gemachtigde instelling voor medisch onderzoek, waaruit blijkt dat hij geen ernstig gevaar oplevert voor de volksgezondheid;

10° hij legt een door de Belgische overheid afgegeven bewijs van goed gedrag en zeden voor.

§ 2. Het advies van het college van burgemeester en schepenen waar de belanghebbende zijn hoofdverblijfplaats heeft, wordt ingewonnen om de integratiewil, het goed gedrag en zeden en de financiële draagkracht van de kandidaat te kunnen beoordelen.

Art. 13. § 1. De burgerschapsproef bedoeld in artikel 12, § 1, 5° omvat de volgende onderdelen:

1° une dissertation écrite dans la langue ou une des langues de la région linguistique de la résidence principale de l'intéressé, dans laquelle celui-ci explique pourquoi il souhaite acquérir la citoyenneté belge et une dissertation écrite sur un sujet tiré au sort, juste avant le début de l'épreuve écrite, par la commission de la citoyenneté visée au § 3;

2° un entretien avec le candidat, dans la langue visée au 1°, destiné à évaluer sa connaissance de la structure de l'État, des principes juridiques et des règles fondamentales de notre société, ainsi que de l'histoire et de la culture de la communauté dont il souhaite faire partie.

§ 2. Il ne sera procédé à l'épreuve orale visée au § 1er, 2°, que si le candidat a réussi l'épreuve écrite visée au § 1er, 1°.

§ 3. L'examen de citoyenneté est organisé:

1° par une commission de la citoyenneté instituée par la Communauté française en vertu de l'article 5, § 1er, II, 3° de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles

— pour les candidats qui ont leur résidence principale dans la région de langue française;
— pour les candidats qui ont leur résidence principale dans la région bilingue des dix-neuf communes bruxelloises si les candidats souhaitent présenter leur examen en français;

2° par une commission de la citoyenneté instituée par la Communauté flamande en vertu de la disposition précitée:

— pour les candidats qui ont leur résidence principale dans la région de langue néerlandaise;
— pour les candidats qui ont leur résidence principale dans la région bilingue des dix-neuf communes bruxelloises si les candidats souhaitent présenter leur examen en néerlandais;

3° par une commission de la citoyenneté instituée par la Communauté germanophone en vertu de l'article 4, § 2, de la loi du 31 décembre 1983 de réformes institutionnelles pour la Communauté germanophone, pour les candidats qui ont leur résidence principale dans la région de langue allemande.

§ 4. L'examen de citoyenneté est organisé chaque année, en deux sessions, par la commission compétente.

1° een schriftelijke verhandeling in de taal of een van de talen van het taalgebied waar de belanghebbende zijn hoofdverblijfplaats heeft, waarin de belanghebbende uiteenzet waarom hij het Belgische staatsburgerschap wenst te verwerven, en een schriftelijke verhandeling over een onderwerp dat door de burgerschapscommissie bedoeld in § 3 onmiddellijk vóór het begin van de schriftelijke proef door loting wordt vastgesteld;
2° en een mondeling gesprek in de in 1° bedoelde taal met de kandidaat om te peilen naar diens kennis van de staatsstructuur, van de rechtsbeginselen en grondnormen van onze samenleving, alsook van de geschiedenis en de cultuur van de Gemeenschap waartoe hij wenst te behoren.

§ 2. Tot de mondelinge proef als bedoeld in § 1, 2°, zal slechts overgegaan worden indien de kandidaat geslaagd is voor de schriftelijke proef als bedoeld in § 1, 1°.

§ 3. De burgerschapsproef wordt georganiseerd:

1° door een burgerschapscommissie aangesteld door de Vlaamse Gemeenschap krachtens artikel 5, §1, II, 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen:

— voor de kandidaten die hun hoofdverblijfplaats hebben in het Nederlandse taalgebied;
— in het tweetalige taalgebied van de negentien Brusselse gemeenten, indien de kandidaten hun proef in het Nederlands wensen af te leggen;

2° door een burgerschapscommissie aangesteld door de Franse Gemeenschap krachtens dezelfde bepaling:

— voor de kandidaten die hun hoofdverblijfplaats hebben in het Franse taalgebied
— in het tweetalige taalgebied van de negentien Brusselse gemeenten, indien de kandidaten hun proef in het Frans wensen af te leggen;

3° door een burgerschapscommissie aangesteld door de Duitstalige Gemeenschap krachtens artikel 4, § 2, van de wet van 31 december 1983 tot hervorming der instellingen voor de Duitstalige Gemeenschap, voor de kandidaten die hun hoofdverblijfplaats hebben in het Duitse taalgebied.

§ 4. De burgerschapsproef wordt jaarlijks in twee zittijden georganiseerd door de bevoegde commissie.

Le candidat qui a échoué à l'examen de citoyenneté en seconde session pendant deux années consécutives ne peut représenter un tel examen qu'après un intervalle de deux fois deux sessions.

§ 5. Si le candidat a réussi l'examen de citoyenneté, la commission de la citoyenneté lui délivre un certificat de citoyenneté.

Art. 14. § 1er. La demande de naturalisation motivée, accompagnée du certificat visé à l'article 13, § 5, est remise à l'officier de l'état civil de la commune où le candidat a sa résidence principale. L'officier de l'état civil transmet la demande de l'intéressé avec l'avis visé à l'article 12, § 2, au parquet du tribunal de première instance de l'arrondissement dans lequel l'intéressé a sa résidence principale.

Les formulaires de demande, dont le contenu est défini par le Roi sur proposition du ministre de la Justice, peuvent être obtenus auprès de toute administration communale.

Le Roi détermine, sur proposition du ministre de la Justice, les actes et justificatifs à joindre à la demande pour apporter la preuve qu'il est satisfait aux conditions visées à l'article 12, § 1er. Le demandeur pourra joindre à sa demande tous les documents supplémentaires qu'il juge utiles pour justifier celle-ci.

§ 2. La demande de naturalisation devient caduque si, après son introduction, son auteur cesse d'avoir sa résidence principale en Belgique.

§ 3. Après avoir pris connaissance de l'avis visé à l'article 12, § 2, le procureur du Roi vérifie si les conditions prévues à l'article 12, § 1er, sont remplies.

À cet effet:

1° il ordonne une enquête de moralité;
2° il procède à une enquête sur l'existence éventuelle de faits graves faisant obstacle à l'octroi de la citoyenneté belge au candidat.

3° il sollicite l'avis de l'Office des étrangers et du Service de la Sûreté de l'État.

§ 4. Le procureur du Roi ne transmet la demande à la Chambre des représentants que lorsque son avis et ceux de l'Office des étrangers et du Service de la Sûreté de l'État sont favorables.

De kandidaat die twee opeenvolgende jaren in de tweede zittijd niet geslaagd is voor de burgerschapsproef, kan pas opnieuw aan een dergelijke proef deelnemen na een tussenperiode van twee maal twee zittijden.

§ 5. Indien de kandidaat geslaagd is voor de burgerschapsproef, wordt hem door de burgerschapscommissie een burgerschapscertificaat uitgereikt.

Art. 14. § 1. Het met redenen omklede verzoek om naturalisatie wordt samen met het in artikel 13, § 5, bedoelde certificaat overhandigd aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente waar de kandidaat zijn hoofdverblijfplaats heeft. De ambtenaar van de burgerlijke stand zendt het verzoek van de belanghebbende, samen met het in artikel 12, §2 bedoelde advies, over aan het parket bij de rechtbank van eerste aanleg van het arrondissement waar de belanghebbende zijn hoofdverblijfplaats heeft.

De aanvraagformulieren, waarvan de inhoud door de Koning wordt bepaald op voordracht van de Minister van Justitie, kunnen worden bekomen bij ieder gemeentebestuur.

De Koning bepaalt op voordracht van de Minister van Justitie welke akten en stavingstukken bij het verzoek moeten worden gevoegd om te bewijzen dat voldaan is aan de voorwaarden uit artikel 12, § 1. De verzoeker kan alle bijkomende documenten die hij nuttig acht ter staving ervan, bij zijn verzoek voegen.

§ 2. Het verzoek om naturalisatie vervalt, wanneer na de indiening ervan de belanghebbende ophoudt zijn hoofdverblijf in België te hebben.

§ 3. De procureur des Konings, na kennis te hebben genomen van het in artikel 12, § 2, bedoelde advies, gaat na of de voorwaarden zoals bedoeld in artikel 12, § 1 zijn vervuld.

Daartoe:

1° beveelt hij een moraliteitsonderzoek;
2° stelt hij een onderzoek in om na te gaan of er geen gewichtige feiten voorhanden zijn die een bezwaar vormen tegen de verkrijging van het Belgische staatsburgerschap door de kandidaat;
3° en wint hij het advies in van de Dienst Vreemdelingenzaken en van de Dienst Veiligheid van de Staat.

§ 4. De procureur des Konings zendt het verzoek slechts naar de Kamer van volksvertegenwoordigers wanneer zijn advies en de adviezen van de Dienst Vreemdelingenzaken en de Dienst Veiligheid gunstig zijn.

§ 5. L'acte de naturalisation adopté par la Chambre des représentants et sanctionné par le Roi sur proposition du ministre de la Justice, est publié au *Moniteur belge*. Il produit ses effets à compter du jour de cette publication.

§ 6. Dans le délai prévu à l'article 12, § 1er, 2°, la personne naturalisée fournit au procureur du Roi la preuve qu'elle a renoncé à sa citoyenneté d'origine. À défaut, elle perd automatiquement la citoyenneté belge. L'acte est publié au *Moniteur belge* à l'intervention du procureur du Roi.

Section 5. *Acquisition collective de la citoyenneté belge*

Art. 15. Sont citoyens belges:

1° l'enfant mineur non émancipé d'un citoyen belge qui a obtenu la citoyenneté belge par naturalisation après la naissance de l'enfant;

2° l'enfant mineur non émancipé adopté par un citoyen belge qui a obtenu la citoyenneté belge par naturalisation après le jour où l'adoption sortit ses effets.

Section 6. *Acquisition de la citoyenneté belge par déclaration de la possession d'état de citoyen belge*

Art. 16. § 1er. Possède l'état de citoyen belge, celui qui exerce les droits attribués aux seuls citoyens belges.

§ 2. La personne qui a joui de façon constante durant dix années de la possession de l'état de citoyen belge peut, si cette citoyenneté lui est contestée, acquérir la citoyenneté belge par une déclaration faite devant l'officier de l'état civil du lieu de sa résidence; la déclaration est communiquée par l'officier de l'état civil au parquet du tribunal de première instance de l'arrondissement dans lequel l'intéressé a sa résidence principale.

§ 3. Le tribunal de première instance se prononce sur l'agrément de la déclaration sur réquisition du procureur du Roi et après avoir recueilli son avis. Si l'intéressé ne comparaît pas après avoir été dûment appelé, le tribunal se prononce sans l'avoir entendu.

§ 5. De akte van naturalisatie aangenomen door de Kamer van volksvertegenwoordigers en bekrachtigd door de Koning op voordracht van de minister van Justitie wordt bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*. Deze akte heeft uitwerking vanaf de dag van die bekendmaking.

§ 6. Binnen de termijn bepaald in artikel 12, § 1, 2°, levert de genaturaliseerde het bewijs van de afstand van zijn oorspronkelijke staatsburgerschap af aan de procureur des Konings. Bij gebreke daarvan verliest hij van rechtswege het Belgische staatsburgerschap. De procureur des Konings zorgt voor de bekendmaking daarvan in het *Belgisch Staatsblad*.

Afdeling 5. *Collectieve verkrijging van het Belgische staatsburgerschap*

Art. 15. Belgisch staatsburger zijn:

1° het niet ontvoogde minderjarige kind van een Belgisch staatsburger die het Belgische staatsburgerschap heeft verworven door naturalisatie na de geboorte van het kind;

2° het niet ontvoogde minderjarige kind geadopteerd door een Belgisch staatsburger die het Belgische staatsburgerschap heeft verworven door naturalisatie na de dag dat de adoptie van het kind uitwerking krijgt.

Afdeling 6. *Verkrijging van het Belgische staatsburgerschap door verklaring van het bezit van de staat van Belgisch staatsburger*

Art. 16. § 1. De staat van Belgisch staatsburger bezit diegene die de rechten uitoefent die uitsluitend aan Belgische staatsburgers worden toegekend.

§ 2. De persoon die gedurende tien jaar ononderbroken de staat van Belgisch staatsburger bezeten heeft, kan het Belgische staatsburgerschap, in geval van betwisting van het bezit van de betrokkene van dat staatburgerschap, verkrijgen door een verklaring af te leggen voor de ambtenaar van de burgerlijke stand van de plaats waar hij verblijft; de verklaring wordt door de ambtenaar van de burgerlijke stand overgemaakt aan het parket van de rechtbank van eerste aanleg van het arrondissement waar de belanghebbende zijn hoofdverblijfplaats heeft.

§ 3. De rechtbank van eerste aanleg doet uitspraak over de inwilliging van de verklaring op vordering van de procureur des Konings en na zijn advies te hebben ingewonnen. Indien de betrokkene niet verschijnt na behoorlijk te zijn opgeroepen, doet de rechtbank uitspraak zonder hem te hebben gehoord.

Il refuse l'agrément de la déclaration s'il y a un empêchement résultant de faits personnels graves.

CHAPITRE III. **Perte de la citoyenneté belge**

Art. 17. § 1er. Les personnes majeures perdent de plein droit la citoyenneté belge dans les cas suivants:

1° lorsqu'elles acquièrent volontairement la citoyenneté d'un autre État;
2° lorsqu'elles déclarent renoncer à la citoyenneté belge; cette déclaration ne peut être faite que si le déclarant prouve qu'il possède une autre citoyenneté ou qu'il l'acquiert par l'effet de la déclaration;

3° à l'expiration du délai visé à l'article 12, § 1er, 2°, sans que l'intéressé ait renoncé entre-temps à sa citoyenneté d'origine;
4° si l'on constate que la citoyenneté belge a été attribuée à l'intéressé en raison de son adoption par un citoyen belge, alors qu'il avait déjà atteint l'âge de dix-huit ans ou était déjà émancipé le jour où l'adoption a sorti ses effets.

§ 2. La déclaration visée au § 1er, 2°, est déposée, inscrite et mentionnée conformément à l'article 8, § 1er, alinéa 2.

Art. 18. § 1er. La personne qui a acquis la citoyenneté belge autrement que par attribution est déchue de plein droit de cette citoyenneté:

1° en cas de condamnation à une peine d'emprisonnement effective de plus de trois mois prononcée dans les cinq ans qui suivent l'acquisition de la citoyenneté belge;
2° ou en cas de condamnation à une peine d'emprison-nement effective de plus d'un an prononcée dans les dix ans qui suivent l'acquisition de la citoyenneté belge.

§ 2. Le juge peut prononcer la déchéance de la citoyenneté belge acquise autrement que par attribution après avoir jugé que les actes de l'intéressé démontrent un manque de loyauté envers notre société au sens de l'article 12, § 1er, 8°, ou que l'intéressé a manqué gravement à ses devoirs élémentaires de citoyen belge.

Zij weigert inwilliging, indien er sprake is van gewichtige feiten eigen aan de persoon.

HOOFDSTUK III. **Het verlies van het Belgische staatsburgerschap**

Art. 17. § 1. Het Belgische staatsburgerschap gaat voor een meerderjarige van rechtswege verloren in de volgende gevallen:

1° het vrijwillig verkrijgen door de betrokkene van het staatsburgerschap van een andere staat;
2° het afleggen van een verklaring waarin de betrokkene te kennen geeft afstand te willen doen van het Belgische staatsburgerschap; de verklaring kan alleen worden afgelegd wanneer de belanghebbende bewijst dat hij een ander staatsburgerschap bezit of die als gevolg van zijn verklaring zal verkrijgen;
3° het verstrijken van de termijn bedoeld in artikel 12, § 1, 2°, zonder dat de betrokkene inmiddels afstand heeft gedaan van zijn oorspronkelijke staatsburgerschap;
4° of de vaststelling dat aan de betrokkene het Belgische staatsburgerschap werd toegekend op basis van adoptie door een Belgisch staatsburger, hoewel hij op de dag dat de adoptie uitwerking kreeg, de leeftijd van achttien jaar reeds bereikt had of reeds ontvoogd was.

§ 2. De verklaring bedoeld in § 1, 2°, wordt afgelegd,ingeschreven en vermeld zoals bepaald bij artikel 8, § 1, tweede lid.

Art. 18. § 1. Het Belgische staatsburgerschap van een persoon die het Belgische staatsburgerschap anders dan door toekenning verwierf, vervalt van rechtswege:

1° in geval van een veroordeling tot een effectieve gevangenisstraf van meer dan drie maanden binnen de vijf jaar volgend op de verwerving van het Belgische staatsburgerschap;
2° of in geval van een veroordeling tot een effectieve gevangenisstraf van meer dan een jaar binnen de tien jaar volgend op de verwerving van het Belgische staatsburgerschap.

§ 2. De rechter kan het Belgische staatsburgerschap van een persoon die anders dan door toekenning het Belgische staatsburgerschap verwierf, vervallen verklaren, nadat hij geoordeeld heeft dat de daden van de betrokkene wijzen op een gebrek aan loyaliteit tegenover onze samenleving zoals bedoeld in artikel 12, § 1, 8°, of dat hij ernstig aan zijn elementaire plichten als Belgisch staatsburger heeft verzaakt.

§ 3. La déchéance est poursuivie par le ministère public. Les manquements reprochés sont spécifiés dans l'exploit de citation.

§ 4. L'action en déchéance se poursuit devant le tribunal correctionnel de la résidence principale en Belgique du défendeur ou, à défaut, devant le tribunal correctionnel de Bruxelles.

§ 5. Si l'arrêt est rendu par défaut, il est, après sa signification, à moins que celle-ci ne soit faite à personne, publié par extrait au *Moniteur belge.*

§ 6. L'appel et le pourvoi en cassation sont formés comme il est prescrit en matière criminelle.

§ 7. Lorsque le jugement ou l'arrêt prononçant la déchéance de la citoyenneté belge est devenu définitif, il est publié par extrait au *Moniteur belge.* La déchéance a effet à compter de cette publication.

Art. 19. Le Roi peut retirer la citoyenneté belge, si l'intéressé a fait une fausse déclaration, commis une fraude ou tu tout fait revêtant de l'importance pour l'acquisition de la citoyenneté. Le retrait est publié au *Moniteur belge* et a un effet rétroactif au moment de l'acquisition. Aucun retrait n'est possible si plus de quinze ans se sont écoulés depuis l'acquisition.

Art. 20. § 1er. Sous réserve de la disposition du § 2, le mineur non émancipé perd la citoyenneté belge dans les cas suivants:

1° lorsqu'il acquiert la citoyenneté d'un autre État par suite de l'acquisition volontaire, par un auteur ou un adoptant, de cette nationalité étrangère;

2° lorsqu'il acquiert ou conserve la citoyenneté d'un autre État du fait qu'un auteur ou adoptant a fait une déclaration visée à l'article 17, § 1er, 2°;

3° si un auteur ou un adoptant perd la citoyenneté belge en vertu de l'article 17, § 1er, 3° et 4°;

4° s'il acquiert la citoyenneté d'un autre État par suite de son adoption par un étranger;

5° si un auteur ou un adoptant est déchu de la citoyenneté belge en vertu de l'article 18;

§ 3. De vervallenverklaring wordt gevorderd door het openbaar ministerie. De ten laste gelegde tekortkomingen worden in het dagvaardingsexploot nauwkeurig omschreven.

§ 4. De vordering tot vervallenverklaring wordt vervolgd voor de correctionele rechtbank van de hoofdverblijfplaats in België van de verweerder of, bij gebreke daarvan, voor de correctionele rechtbank te Brussel.

§ 5. Is het vonnis bij verstek gewezen, dan wordt het na zijn betekening, tenzij deze aan de persoon is gedaan, bij uittreksel bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad.*

§ 6. Hoger beroep en voorziening in cassatie worden ingesteld zoals voorgeschreven in correctionele zaken.

§ 7. Wanneer het vonnis of het arrest, waarbij de vervallenverklaring van het Belgische staatsburgerschap wordt uitgesproken, onherroepelijk is geworden, wordt het bij uittreksel bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*. De vervallenverklaring heeft gevolg vanaf die bekendmaking.

Art. 19. De Koning kan de verkrijging van het Belgische staatsburgerschap intrekken, indien zij berust op een door de betrokken persoon afgelegde valse verklaring of op bedrog, dan wel op het verzwijgen van enig voor de verkrijging relevant feit. De intrekking wordt bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* en werkt terug tot het tijdstip van verkrijging. De intrekking is niet mogelijk indien sedert de verkrijging meer dan vijftien jaren verstreken zijn.

Art. 20. § 1. Het Belgische staatsburgerschap gaat, behoudens het bepaalde in § 2, voor een niet ontvoogde minderjarige verloren op grond van:

1° de verkrijging van het staatsburgerschap van een andere Staat ingevolge de vrijwillige verkrijging door een ouder of adoptant van dat staatsburgerschap;

2° de verkrijging of het behoud van het staatsburgerschap van een andere Staat ingevolge het afleggen door een ouder of adoptant van een verklaring bedoeld in artikel 17, § 1, 2°;

3° het verlies door een ouder of adoptant van het Belgische staatsburgerschap krachtens artikel 17, § 1, 3° en 4°;

4° de verkrijging van het staatsburgerschap van een andere Staat ingevolge de adoptie door een vreemdeling;

5° de vervallenverklaring van het Belgische staatsburgerschap van een ouder of adoptant krachtens artikel 18 ;

6° si un auteur ou un adoptant se voit retirer la citoyenneté belge en vertu de l'article 19.

§ 2. Le mineur non émancipé conserve la citoyenneté belge tant qu'un des auteurs ou adoptants la conserve.

CHAPITRE IV. **Recouvrement de la citoyenneté**

Art. 21. § 1er. Celui qui a perdu la citoyenneté belge autrement que par déchéance ou par retrait, peut la recouvrer aux conditions suivantes:

1° il a été citoyen belge par attribution;

2° il a atteint l'âge de dix-huit ans;

3° il fait une déclaration devant l'officier de l'état civil du lieu de sa résidence principale ou, à l'étranger, devant le chef de la mission diplomatique ou du poste consulaire belge;

4° il a eu sa résidence principale en Belgique pendant les deux ans qui précèdent la déclaration;

5° il renonce à sa nationalité étrangère dans les six mois du recouvrement de la citoyenneté belge.

§ 2. L'intéressé apporte la preuve de la renonciation à sa nationalité étrangère au procureur du Roi dans le délai prévu au § 1er, 5°. À défaut, il perd automatiquement la citoyenneté belge. Un avis constatant la perte de la citoyenneté belge est publié au *Moniteur belge* par les soins du procureur du Roi.

CHAPITRE V. **Pluralité de citoyennetés**

Art. 22. En cas de conflit entre la citoyenneté belge et la nationalité d'un ou de plusieurs autres États par suite de la possession, par un citoyen belge, de plus d'une citoyenneté, les autorités administratives et judiciaires belges ne tiennent compte que de la citoyenneté belge de l'intéressé.

Aucune protection diplomatique n'est toutefois accordée à un citoyen belge majeur se trouvant, de son plein gré, sur le territoire d'un État étranger dont il possède la nationalité, à moins que cet État étranger en fasse la demande.

6° de intrekking van het Belgische staatsburgerschap van een ouder of adoptant krachtens artikel 19.

§ 2. De niet ontvoogde minderjarige behoudt het Belgische staatsburgerschap, zolang een van beide ouders of adoptanten het Belgische staatsburgerschap bezit.

HOOFDSTUK IV. **Herkrijging van het Belgische staatsburgerschap**

Art. 21. § 1. De persoon die het Belgische staatsburgerschap anders dan door vervallenverklaring of door intrekking verloren heeft, kan het Belgische staatsburgerschap opnieuw verwerven onder de volgende voorwaarden:

1° hij is Belgisch staatsburger door toekenning geweest;

2° hij heeft de leeftijd van achttien jaar bereikt;

3° hij legt een verklaring af ten overstaan van de ambtenaar van de burgerlijke stand van zijn hoofdverblijfplaats of, in het buitenland, ten overstaan van het hoofd van de Belgische diplomatieke zending of consulaire post;

4° hij heeft gedurende de twee jaar die voorafgaan aan de verklaring zijn hoofdverblijf in België gehad;

5° en hij doet afstand van zijn vreemde staatsburgerschap binnen de zes maanden na de herkrijging van het Belgische staatsburgerschap.

§ 2. Binnen de termijn bepaald in § 1, 5°, levert de betrokkene het bewijs van de afstand van zijn vreemde staatsburgerschap af aan de procureur des Konings. Bij gebreke daarvan verliest hij van rechtswege het Belgische staatsburgerschap. De procureur des Konings zorgt voor de bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad* van een bericht waaruit het verlies van het Belgische staatsburgerschap blijkt.

HOOFDSTUK V. **Meervoudig staatsburgerschap**

Art. 22. In geval van een conflict tussen het Belgische staatsburgerschap en het staatsburgerschap van één of meer andere Staten ingevolge het bezit door een Belgisch staatsburger van meer dan één staatsburgerschap, houden de Belgische administratieve en gerechtelijke overheden enkel rekening met het Belgische staatsburgerschap van de betrokkene.

Er wordt evenwel geen diplomatieke bescherming verleend aan een meerderjarige Belgische staatsburger die zich uit vrije wil op het grondgebied bevindt van een vreemde Staat waarvan hij het staatsburgerschap bezit, tenzij deze vreemde Staat daarom verzoekt.

CHAPITRE VI. **Dispositions transitoires et finales**

Art. 23. § 1er Est citoyen belge quiconque, à la date d'entrée en vigueur du Code de la citoyenneté, possède la nationalité belge, pour autant que le présent Code n'en dispose pas autrement.

§ 2. Ne sont pas citoyens belges les personnes auxquelles la nationalité belge a été accordée en vertu de l'article 11, tel qu'il a été modifié par l'article 1er de la loi du 13 juin 1991, du Code de la nationalité, ainsi que leurs enfants mineurs.

L'alinéa 1er n'est pas applicable si son application entraîne une situation d'apatridie dans le chef des personnes visées audit alinéa. Il n'est pas non plus applicable aux enfants mineurs, si un parent ou un adoptant conserve la citoyenneté belge.

§ 3. Les personnes qui ont acquis la nationalité belge en vertu de l'article 19, tel qu'il a été modifié par l'article 6 de la loi du 6 août 1993, du Code de la nationalité belge, et les personnes qui ont acquis la nationalité belge en vertu de l'article 19, tel qu'il a été modifié par l'article 9 de la loi du 1er mars 2000, du même Code, ont la qualité de citoyen belge.

Si, toutefois, les personnes visées à l'alinéa 1er, possèdent, outre la citoyenneté belge, la citoyenneté d'un ou de plusieurs autres États, elles perdent la citoyenneté belge, si, dans les trois ans de l'entrée en vigueur du Code de la citoyenneté, elles n'ont pas apporté la preuve qu'elles ont renoncé à la citoyenneté du ou des autres États et si elles n'ont pas réussi, dans le même délai, l'examen de citoyenneté visé à l'article 13.

Les enfants mineurs des personnes perdant la citoyenneté belge en vertu de l'alinéa précédent perdent également leur citoyenneté belge, sauf si cette perte entraîne une situation d'apatridie dans leur chef ou si un parent ou un adoptant conserve la citoyenneté belge.

§ 4. Le paragraphe précédent s'applique également aux personnes ayant acquis la nationalité belge, après le 1er janvier 1992, autrement que par naturalisation ou que par suite d'une décision judiciaire, ainsi qu'à leurs enfants mineurs.

HOOFDSTUK VI. **Overgangsbepalingen en slotbepalingen**

Art. 23. § 1. Belgisch staatsburger is eenieder die op de datum van inwerkingtreding van het Staatsburgerschapswetboek de Belgische nationaliteit bezit, voor zover dit Wetboek niet anders bepaalt.

§ 2. Geen Belgisch staatsburger zijn degenen aan wie de Belgische nationaliteit werd toegekend krachtens artikel 11, zoals vervangen bij artikel 1 van de wet van 13 juni 1991, van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, en hun minderjarige kinderen.

Het eerste lid vindt geen toepassing, indien deze toepassing de staatloosheid van de in dat lid bedoelde personen zou meebrengen. Het vindt ten aanzien van de minderjarige kinderen evenmin toepassing, indien een ouder of adoptant het Belgische staatsburgerschap behoudt.

§ 3. Degenen die de Belgische nationaliteit verkregen krachtens artikel 19, zoals gewijzigd bij artikel 6 van de wet van 6 augustus 1993, van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, en degenen die de Belgische nationaliteit verkregen krachtens artikel 19, zoals gewijzigd bij artikel 9 van de wet van 1 maart 2000 of krachtens artikel 19, zoals gewijzigd bij artikel 384 van de wet van 27 december 2006 van hetzelfde Wetboek, zijn Belgisch staatsburger.

Zijn evenwel de in het eerste lid bedoelde personen, behalve Belgisch staatsburger, tevens staatsburger van één of meer andere Staten, dan verliezen zij het Belgische staatsburgerschap, indien zij, binnen de drie jaar na de inwerkingtreding van het Staatsburgerschapswetboek, niet het bewijs leveren dat zij afstand hebben gedaan van het staatsburgerschap van die andere staat of staten, alsook indien zij binnen dezelfde termijn niet slagen voor een burgerschapsproef als bedoeld in artikel 13.

Het Belgische staatsburgerschap gaat eveneens verloren voor de minderjarige kinderen van de personen die krachtens het vorige lid het Belgische staatsburgerschap verliezen, tenzij dat verlies hun staatloosheid zou meebrengen of een ouder of adoptant het Belgische staatsburgerschap behoudt.

§ 4. De vorige paragraaf is van overeenkomstige toepassing op degenen die na 1 januari 1992 de Belgische nationaliteit, anders dan door naturalisatie of dan ingevolge een rechterlijke uitspraak, verkregen en op hun minderjarige kinderen.

§ 5. Les personnes qui, à la date d'entrée en vigueur du Code de la citoyenneté, sont majeures et auxquelles la nationalité belge a été attribuée en vertu de l'article 12 du Code de la nationalité belge ont qualité de citoyen belge.

Si, toutefois, les personnes visées à l'alinéa 1er, possèdent, outre la citoyenneté belge, la citoyenneté d'un ou de plusieurs autres États, elles perdent la citoyenneté belge, si le parent ou l'adoptant visé à l'article 12 du Code de la nationalité belge a acquis la nationalité belge de la manière visée au § 3, alinéa 1er, ou au § 4, si, dans les trois ans de l'entrée en vigueur du Code de la citoyenneté, elles n'ont pas apporté la preuve qu'elles ont renoncé à la citoyenneté du ou des autres États et si elles n'ont pas réussi, dans le même délai, l'examen de citoyenneté visé à l'article 13.

Les enfants mineurs des personnes perdant la citoyenneté belge en vertu de l'alinéa précédent perdent également leur citoyenneté belge, sauf si cette perte entraîne une situation d'apatridie dans leur chef ou si un parent ou un adoptant conserve la citoyenneté belge.

§ 6. Les personnes qui, dans les trois ans de l'entrée en vigueur du Code de la citoyenneté, deviennent majeures et auxquelles la nationalité belge a été attribuée en vertu de l'article 12 du Code de la nationalité belge, ont la qualité de citoyen belge. Si, toutefois, les personnes visées à l'alinéa 1er, possèdent, outre la citoyenneté belge, la citoyenneté d'un ou de plusieurs autres États, elles perdent la citoyenneté belge, si, dans les trois ans de l'entrée en vigueur du Code de la citoyenneté, elles n'ont pas apporté la preuve qu'elles ont renoncé à la citoyenneté du ou des autres États et si elles n'ont pas réussi, dans le même délai, l'examen de citoyenneté visé à l'article 13.

Les enfants mineurs des personnes perdant la citoyenneté belge en vertu de l'alinéa précédent perdent également leur citoyenneté belge, sauf si cette perte entraîne une situation d'apatridie dans leur chef ou si un parent ou un adoptant conserve la citoyenneté belge.

§ 5. Degenen die op de datum van inwerkingtreding van het Staatsburgerschapswetboek meerderjarig zijn en aan wie de Belgische nationaliteit werd toegekend krachtens artikel 12 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, zijn Belgisch staatsburger.

Zijn evenwel de in het eerste lid bedoelde personen, behalve Belgisch staatsburger, tevens staatsburger van één of meer andere Staten, dan verliezen zij het Belgische staatsburgerschap, indien de in artikel 12 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit bedoelde ouder of adoptant de Belgische nationaliteit verkreeg op de in § 3, eerste lid, of § 4 bedoelde wijze, en zij binnen de drie jaar na de inwerkingtreding van het Staatsburgerschapswetboek niet het bewijs leveren dat zij afstand hebben gedaan van het staatsburgerschap van die andere staat of Staten, alsook indien zij binnen dezelfde termijn niet slagen voor een burgerschapsproef als bedoeld in artikel 13.

Het Belgische staatsburgerschap gaat eveneens verloren voor de minderjarige kinderen van de personen die krachtens het vorige lid het Belgische staatsburgerschap verliezen, tenzij dat verlies hun staatloosheid zou meebrengen of een ouder of adoptant het Belgische staatsburgerschap behoudt.

§ 6. Degenen die binnen de drie jaar na de inwerkingtreding van het Staatsburgerschapswetboek meerderjarig worden en aan wie de Belgische nationaliteit werd toegekend krachtens artikel 12 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, zijn Belgisch staatsburger. Zijn evenwel de in het eerste lid bedoelde personen, behalve Belgisch staatsburger, tevens staatsburger van één of meer andere staten, dan verliezen zij het Belgische staatsburgerschap, indien de in artikel 12 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit bedoelde ouder of adoptant, op een ogenblik dat zij reeds meerderjarig waren, het Belgische staatsburgerschap overeenkomstig § 3, tweede lid, of § 4 verloor, en zij binnen de drie jaar na dat verlies van het Belgische staatsburgerschap door die ouder of adoptant niet het bewijs leveren dat zij afstand hebben gedaan van het staatsburgerschap van die andere Staat of Staten, alsook indien zij binnen dezelfde termijn niet slagen voor een burgerschapsproef als bedoeld in artikel 13.

Het Belgische staatsburgerschap gaat eveneens verloren voor de minderjarige kinderen van de personen die krachtens het vorige lid het Belgische staatsburgerschap verliezen, tenzij dat verlies hun staatloosheid zou meebrengen of een ouder of adoptant het Belgische staatsburgerschap behoudt.

Art. 24. Le Roi prend les arrêtés nécessaires à l'exécution du présent Code. Ces arrêtés sont délibérés en Conseil des ministres.

Le Roi règle en particulier, après avis de la Commission de la protection de la vie privée, le traitement des données à caractère personnel pour l'application du présent Code, à l'exception du traitement desdites données par la Chambre des représentants.".

Art. 24. De Koning neemt de nodige besluiten ter uitvoering van dit wetboek. Deze besluiten worden in Ministerraad overlegd.

De Koning regelt inzonderheid, na advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, de verwerking van persoonsgegevens voor de toepassing van dit wetboek, de verwerking van deze gegevens door de Kamer van volksvertegenwoordigers uitgezonderd. ".

Art. 3

§ 1er. L'article 569, alinéa 1er, 22°, du Code judiciaire, inséré par la loi du 28 juin 1984 et modifié par la loi du 13 juin 1991, est remplacé par la disposition suivante:

"22° des déclarations fondées sur l'article 16 du Code de la citoyenneté;".

§ 2. L'article 604 du même Code est abrogé.

§ 3. L'article 628, 9°, du même Code, modifié en dernier lieu par la loi du 1er mars 2000, est remplacé par la disposition suivante:

"9° le juge de la résidence principale du déclarant, lorsqu'il s'agit de déclarations fondées sur l'article 16 du Code de la citoyenneté".

Art. 3

§ 1. Artikel 569, eerste lid, 22°, van het Gerechtelijk Wetboek, ingevoegd bij de wet van 28 juni 1984 en gewijzigd bij de wet van 13 juni 1991, wordt vervangen door de volgende bepaling:

"22° van de verklaringen op grond van artikel 16 van het Staatsburgerschapswetboek;"

§ 2. Artikel 604 van hetzelfde wetboek wordt opgeheven.

§ 3. Artikel 628, 9°, van hetzelfde wetboek, laatst gewijzigd bij de wet van 1 maart 2000, wordt vervangen door de volgende bepaling:

"9° de rechter van de plaats waar degene die de verklaring aflegt zijn hoofdverblijfplaats heeft, wanneer het gaat om verklaringen op grond van artikel 16 van het Staatsburgerschapswetboek".

Art. 4

L'article 634 du Code d'instruction criminelle est complété par un alinéa 5, libellé comme suit:

"Elle ne restitue pas au condamné la citoyenneté belge dont il avait été déchu de plein droit;".

Art. 4

Na het vierde lid van artikel 634 van het Wetboek van Strafvordering wordt een nieuw, vijfde lid, ingevoegd, luidende als volgt:

"Het heeft niet tot gevolg dat de veroordeelde het Belgische staatsburgerschap, waarvan hij van rechtswege was vervallen verklaard, herkrijgt;".

Art. 5

À l'article 1er, alinéa 2, de l'arrêté-loi du 12 octobre 1918 relatif au séjour en Belgique des étrangers et des personnes d'origine étrangère, modifié par la loi du 28 juin 1984, les mots "ou des articles 9 et 15 du Code de la citoyenneté belge" sont insérés entre les mots "Code de la nationalité belge" et les mots "si leur nationalité d'origine".

Art. 5

In artikel 1, tweede lid, van de besluitwet van 12 oktober 1918 betreffende het verblijf, in België, der vreemdelingen en der personen van vreemde oorsprong, gewijzigd bij de wet van 28 juni 1984, worden na de woorden "Wetboek van de Belgische nationaliteit" de woorden "of de artikelen 9 en 15 van het Staatsburgerschapswetboek" ingevoegd.

Art. 6

À l'article 2, alinéa 1er, de la loi du 5 février 1947 organisant le statut des étrangers prisonniers politiques, remplacé par la loi du 6 août 1993, les mots "l'article 19 du Code de la nationalité belge" sont remplacés par les mots "l'article 12, § 1er, 3°, du Code de la citoyenneté".

Art. 7

§ 1er. L'article 9 de la loi du 30 décembre 1953 relative à la déchéance de la nationalité belge du chef de condamnation par défaut pour infraction contre la sûreté extérieure de l'État, commise entre le 26 août 1939 et le 15 juin 1949, modifié par la loi du 28 juin 1984, est remplacé par la disposition suivante:

"Art. 9. L'article 15 du Code de la citoyenneté est applicable.".

§ 2. À l'article 10 de la même loi, modifié par la loi du 28 juin 1984, les mots "à l'article 25 du Code de la nationalité belge" sont remplacés par les mots "à l'article 8, § 1er, 4°, alinéa 2, du Code de la citoyenneté".

Art. 8

À l'article 13, alinéa 1er, de la loi du 21 juin 1960 portant statut des militaires qui ont effectué du service pendant la guerre 1940-1945 dans les Forces belges en Grande-Bretagne, modifié par la loi du 6 août 1993, les mots "l'article 19 du Code de la nationalité belge" sont remplacés par les mots "l'article 12, § 1er, 3°, du Code de la citoyenneté".

Art. 9

À l'article 1er, § 2, de la loi du 30 mars 1962 relative à la déchéance de la nationalité belge résultant de l'arrêté-loi du 20 juin 1945, modifié par la loi du 28 juin 1984, les mots "à l'article 15, §§ 2 et 3, du Code de la nationalité belge" sont remplacés par les mots "à l'article 16, § 3, du Code de la citoyenneté".

Art. 6

In artikel 2, eerste lid, van de wet van 5 februari 1947 houdende het statuut van de buitenlandse politieke gevangenen, gewijzigd bij de wet van 6 augustus 1993, worden de woorden "artikel 19 van het Wetboek van de Belgische Nationaliteit" vervangen door de woorden "artikel 12, § 1, 3°, van het Staatsburgerschapswetboek".

Art. 7

§ 1. Artikel 9 van de wet van 30 december 1953 betreffende het verval van de Belgische nationaliteit uit hoofde van een veroordeling bij verstek wegens misdrijven tussen 26 augustus 1939 en 15 juni 1949 tegen de uitwendige veiligheid van de Staat gepleegd, gewijzigd bij de wet van 28 juni 1984, wordt vervangen door de volgende bepaling:

"Art. 9. Artikel 15 van het Staatsburgerschapswetboek is van toepassing."

§ 2. In artikel 10 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 28 juni 1984, worden de woorden "in artikel 25 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit" vervangen door de woorden "in artikel 8, § 1, 4°, tweede lid, van het Staatsburgerschapswetboek".

Art. 8

In artikel 13, eerste lid, van de wet van 21 juni 1960 houdende statuut van de militairen die tijdens de oorlog 1940-1945 in de Belgische Strijdkrachten in Groot-Brittannië gediend hebben, gewijzigd bij de wet van 6 augustus 1993, worden de woorden "artikel 19 van het Wetboek van de Belgische Nationaliteit" vervangen door de woorden "artikel 12, § 1 3°, van het Staatsburgerschapswetboek".

Art. 9

In artikel 1, § 2, van de wet van 30 maart 1962 betreffende het verval van de Belgische nationaliteit ten gevolge van de besluitwet van 20 juni 1945, gewijzigd bij de wet van 28 juni 1984, worden de woorden "in artikel 15, §§ 2 en 3 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit" vervangen door de woorden "in artikel 16, § 3, van het Staatsburgerschapswetboek".

Art. 10

§ 1er. À l'article 1er, 1°, de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, modifié par la loi du 15 juillet 1996, les mots "la nationalité belge" sont remplacés par les mots "la citoyenneté belge".

§ 2. L'article 10, § 1er, 2°, de la même loi, modifié pour la dernière fois par la loi du 15 juillet 1996, est remplacé par la disposition suivante:

"2° l'étranger qui remplit les conditions légales pour acquérir la citoyenneté belge par une déclaration de possession d'état de citoyen belge ou pour recouvrer cette citoyenneté.".

Art. 11

§ 1er. À l'article 7 de la loi du 27 juin 1937 portant révision de la loi du 16 novembre 1919 relative à la réglementation de la navigation aérienne, modifié par les lois des 4 août 1967 et 31 mars 1987, les alinéas suivants sont insérés entre les alinéas 1er et 2:

"Pour l'application du Code de la citoyenneté, l'enfant né en cours de vol à bord d'aéronefs belges n'est pas réputé être né sur le territoire belge, à moins:

1° qu'il eût aussi acquis la citoyenneté belge s'il n'était pas né en Belgique;
2° qu'il soit né au cours d'un vol au départ du territoire belge et qu'il n'y ait encore eu aucun atterrissage depuis le décollage;
3° qu'il doive être considéré comme apatride.

Pour l'application du même Code, l'enfant trouvé à bord d'un aéronef belge en cours de vol est réputé, jusqu'à preuve du contraire, être né après le décollage de l'appareil.".

§ 2. À l'alinéa 4 du même article, qui devient le nouvel alinéa 6 en vertu du paragraphe précédent, les mots "la nationalité" sont remplacés par les mots "la citoyenneté".

Art. 10

§ 1. In artikel 1, 1°, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, gewijzigd bij de wet van 15 juli 1996, worden de woorden "de Belgische nationaliteit" vervangen door de woorden "het Belgische staatsburgerschap".

§ 2. Artikel 10, § 1, 2°, van dezelfde wet, laatst gewijzigd bij de wet van 15 juli 1996, wordt vervangen door de volgende bepaling:

"2° de vreemdeling die voldoet aan de wettelijke voorwaarden om het Belgische staatsburgerschap te verkrijgen door een verklaring van bezit van de staat van Belgisch staatsburger, of om het te herkrijgen."

Art. 11

§ 1. In artikel 7 van de wet van 27 juni 1937 houdende herziening van de wet van 16 november 1919, betreffende de regeling der Luchtvaart, gewijzigd bij de wetten van 4 augustus 1967 en 31 maart 1987, worden na het eerste lid een nieuw tweede en derde lid ingevoegd, die luiden als volgt:

"Het kind geboren aan boord van Belgische luchtvaartuigen in volle vlucht wordt, voor de toepassing van het Staatsburgerschapswetboek, niet geacht in België te zijn geboren, tenzij:

1° het ook het Belgische staatsburgerschap zou verkregen hebben indien het niet in België geboren was;
2° het geboren wordt op een vlucht die begonnen is op Belgisch grondgebied en er na het opstijgen nog geen landing is gemaakt;
3° het als staatloos zou moeten beschouwd worden.

Voor de toepassing van hetzelfde Wetboek wordt het kind gevonden aan boord van een Belgisch luchtvaartuig in volle vlucht, tot bewijs van het tegendeel, geacht geboren te zijn na het opstijgen van het toestel."

§ 2. In het vierde lid van hetzelfde artikel, dat ingevolge de vorige paragraaf het nieuwe zesde lid wordt, worden de woorden "de nationaliteit" vervangen door de woorden "het staatsburgerschap".

Art. 12

§ 1er. Dans les dispositions légales existantes, les mots “la nationalité” et “la nationalité belge” sont remplacés respectivement par les mots “la citoyenneté” et “la citoyenneté belge”.

§ 2. Le Roi peut mettre la terminologie des dispositions légales existantes en concordance avec celle du Code de la citoyenneté.

Art. 13

Le Code de la nationalité belge, instauré par la loi du 28 juin 1984 et modifié par les lois des 22 mai 1991, 13 juin 1991, 6 août 1993, 13 avril 1995, 22 décembre 1998 et 1er mars 2000, est abrogé.

Art. 14

La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge.*

3 augustus 2010

Art. 12

§ 1. De woorden “de nationaliteit” en “de Belgische nationaliteit” worden in de bestaande wetsbepalingen vervangen door de woorden “het staatsburgerschap” en “het Belgische staatsburgerschap”.

§ 2. De Koning kan de terminologie van de bestaande wetsbepalingen aanpassen aan de terminologie van het Staatsburgerschapswetboek.

Art. 13

Het Wetboek van de Belgische nationaliteit, ingevoerd door de wet van 28 juni 1984 en gewijzigd door de wetten van 22 mei 1991, 13 juni 1991, 6 augustus 1993, 13 april 1995, 22 december 1998 en 1 maart 2000, wordt opgeheven.

Art. 14

Deze wet treedt in werking de dag van haar bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad.*

3 août 2010

Bert SCHOOFS (VB)
Hagen GOYVAERTS (VB)
Gerolf ANNEMANS (VB)
Alexandra COLEN (VB)
Peter LOGGHE (VB)
Filip DE MAN (VB)
Guy D’HAESELEER (VB)

Imprimerie centrale – Cette publication est imprimée exclusivement sur du papier certifié FSC
Centrale drukkerij – Deze publicatie wordt uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier